2020 йил 25 январдан чиқа бошлаган

Миллий тикланишдан — миллий юксалиш сари

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Ижтимоий-сиёсий газета № 178 (1504), 2025 йил 29 август, жума

www.yuz.uz yuz.uznews yuz_official yuz.uz_news

СТРАТЕГИК ШЕРИКЛИК ВА КЎП ТОМОНЛАМА МУНОСАБАТЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАШ МАСАЛАЛАРИ КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 28 август куни мамлакатимизда амалий ташриф билан бўлиб турган Америка Қўшма Штатлари Президентининг глобал шерикликлар бўйича махсус вакили Паоло Замполлини қабул қилди.

АҚШ маъмуриятининг юқори мартабали вакили давлатимиз раҳбарига Президент Дональд Трампнинг самимий саломи ва Ўзбекистон мустақиллиги куни муносабати билан табрикларини етказди.

Учрашувда Ўзбекистон билан АҚШ ўртасидаги стратегик шериклик ва кўп қиррали ҳамкорлик муносабатларини янада кенгайтириш масалалари атрофлича кўриб чиқилди.

Турли даражаларда самарали алоқалар давом этаётгани алоҳида мамнуният билан қайд этилди. Конструктив сиёсий мулоқот ривожланмоқда, фаол парламентлараро алмашинувлар амалга оширилмоқда. Ўтган ойда Конгрессда Ўзбекистон куни доирасидаги тадбирлар ўтказилди, бу йил кузда Кенгайтирилган стратегик шериклик мулоқотининг биринчи йиғилиши бўлиб ўтади.

Хавфсизлик соҳасида, терроризм, экстремизм ва ноқонуний миграцияга қарши курашиш борасида самарали ҳамкорлик йўлга қўйилган.

АҚШ анъанавий равишда Ўзбекистоннинг муҳим иқтисодий ҳамкори ҳисобланади. 2024 йилда товар айирбошлаш ҳажми 15 фоизга кўпайди. Лойиҳалар портфели 11 миллиард доллардан ошган.

Жорий йил июнь ойида ўтказилган Тошкент инвестиция форумида АҚШнинг 100 дан ортиқ етакчи компаниялари иштирок этди.

Минерал ресурслар, авиация, электротехника, қишлоқ хўжалиги, рақамли технологиялар, молия, инновациялар, таълим ва бошқа устувор йўналишларда кооперация лойиҳаларини илгари суриш учун катта салоҳият мавжудлиги қайд этилди.

“C5+1” формати доирасида минтақавий ҳамкорликни ривожлантириш муҳим экани таъкидланди.

Бўлажак мулоқотлар ва қўшма тадбирлар режаси ҳам кўриб чиқилди.

ЎзА

Нуқтаи назар

ЎЗБЕКИСТОН – ИОРДАНИЯ: ҲАМКОРЛИК АЛОҚАЛАРИ ЯНГИ БОСҚИЧДА

Ўзбекистон ва Иордания халқлари ўртасидаги дўстлик алоқалари узоқ тарихга эга, ҳар икки давлатни умумий тарихий мерос, кўп асрлик диний ва маданий алмашинув анъаналари бирлаштиради.

Иорданияда маданий ёдгорликлар, кўҳна шаҳарлар кўп. Ўзбекистон ҳам қадимий Самарқанд, Бухоро, Хива, Қўқон каби тарихий кентлари билан машҳур. Иордания Яқин Шарқда, Ўзбекистон эса Марказий Осиёда муҳим сиёсий ва иқтисодий марказдир.

Расмий Амман сиёсий жиҳатдан барқарор, тарихий ва маданий меросга бой. Жойлашуви ва ташқи сиёсати уни минтақада муҳим ўринда турадиган мамлакатга айлантирган. Иордания замонавий тараққиётга интилиб, халқ фаровонлигини таъминлаш йўлидан бормоқда.

1993 йилда давлатларимиз ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилган бўлса, 1994 йил июнида Тошкентда Иордания элчихонаси фаолият бошлаган. Сўнгги йилларда эса икки томонлама алоқалар янги суръатга эга бўлди.

Давоми 2-бетда

Ислоҳотлар самараси

ЎНТА ТУМАН ВА ШАҲАР КАМБАҒАЛЛИК ҲАМДА ИШСИЗЛИКДАН ХОЛИ ҲУДУДГА АЙЛАНАДИ

Шу кунларда “Ватан учун, миллат учун, халқ учун!” деган бош ғояни ўзида мужассам этган байрам шукуҳи мамлакатимиз бўйлаб кезиб юрибди. Бу санани бутун халқимиз кўтаринки кайфиятда кутиб олиши бежиз эмас. Зеро, истиқлол эзгу анъаналаримиз, туйғуларимизга жўшқинлик бағишлайди. Ватаннинг қадр-қимматини янада теран англаб етишга ундайди.

Мустақиллик туфайли эркин, фаровон жамият, демократик давлат барпо этиш йўлида шахдам одимлаб бораётган мамлакатимизда асрга татигулик ўзгаришлар рўй бермоқда. Буни жамиятнинг барча соҳа ва тармоқларидаги муҳим кўрсаткичлар мисолида яққол ҳис этиб турибмиз.

Аҳоли бандлигини таъминлаш ана шундай муҳим йўналишлардан. Айниқса, сўнгги саккиз йилдаги изчил ислоҳотлар натижасида бу тизим янгиланишларга юз тутди. Ижтимоий давлат мақомини олган янги Ўзбекистонимизда бу жабҳада тизимли чора-тадбирлар кўрилмоқда.

Хусусан, тадбиркорликни ривожлантириш, аҳоли бандлигини таъминлаш, янги иш ўринлари яратиш орқали ишсизликни камайтириш, оилалар фаровонлигини ошириш бўйича кўплаб амалий ишлар бажариляпти. Жумладан, бандлик ва меҳнат муносабатлари соҳасига оид ҳуқуқий асослар замон талабидан келиб чиқиб такомиллаштириляпти.

Жумладан, давлат фуқароларнинг бандлигини таъминлаш, уларни ишсизликдан ҳимоя қилиш, шунингдек, камбағалликни қисқартириш чораларини кўриши янги таҳрирдаги Конституциямизда мустаҳкамлаб қўйилди.

Давоми 2-бетда

ИСТИҚЛОЛ БЕРГАН БУЮК ИМКОНИЯТЛАР

ИНСОН ҚАДРИНИ ЮКСАЛТИРИШ, ҲУҚУҚ ВА МАНФААТЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШДА МУҲИМ ОМИЛ БЎЛМОҚДА

Мустақиллик бу — ҳуқуқ, ҳар бир халқ учун энг олий қадрият ва улуғ неъмат. Чунки ҳар бир халқ, ҳар бир миллат фақат мустақил бўлгандагина ўз тақдирини ўзи белгилаши, келажак тараққиёт йўлини танлаши ва жаҳон цивилизациясига беқиёс ҳисса қўшган буюк аждодлари, илмий, маданий ва маънавий меросига таяган ҳолда фарзандлари келажаги йўлида озод ва обод ватан барпо этиш имкониятига эга бўлиши мумкин. Бу шунчаки гап эмас, балки узоқ йиллар давомида юритилган мустамлакачилик сиёсатининг асл мақсадига гувоҳ бўлган, уни кўрган ва кўпчилик қатори Ватан мустақиллигини интиқлик билан кутган халқимизнинг хулосасидир.

Мана ўттиз тўрт йилдирки, Ўзбекистонимиз ўзининг миллий суверенитетини мустаҳкамлаб, давлатчилик асосларини такомиллаштирди, халқимизнинг тинч ва фаровон ҳаёт кечириши учун барча шарт-шароитларни яратди. Юртимизда адолатли жамият қуриш, инсон манфаатларини устувор қилиш, инсон қадрини улуғлаш давлат сиёсати даражасига кўтарилди.

Мустақил миллий давлатчилигимизнинг ҳуқуқий пойдевори саналган Асосий қонунимиз — Ўзбекистон Республикаси Конституцияси лойиҳаси тарихан жуда қисқа муддатда ишлаб чиқилди ва қабул қилинди. Унда мамлакатимизда давлат ва жамият қурилишининг асосий тамойиллари аниқ ифодалаб берилди, давлат ҳокимиятининг қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд тармоқларига бўлиниши энг муҳим тамойил сифатида белгиланди. Хуллас, мустақилликнинг дастлабки йилларидан унинг мустаҳкам ҳуқуқий пойдевори яратилди.

Давоми 3-бетда

Кўнгилга яқин гаплар

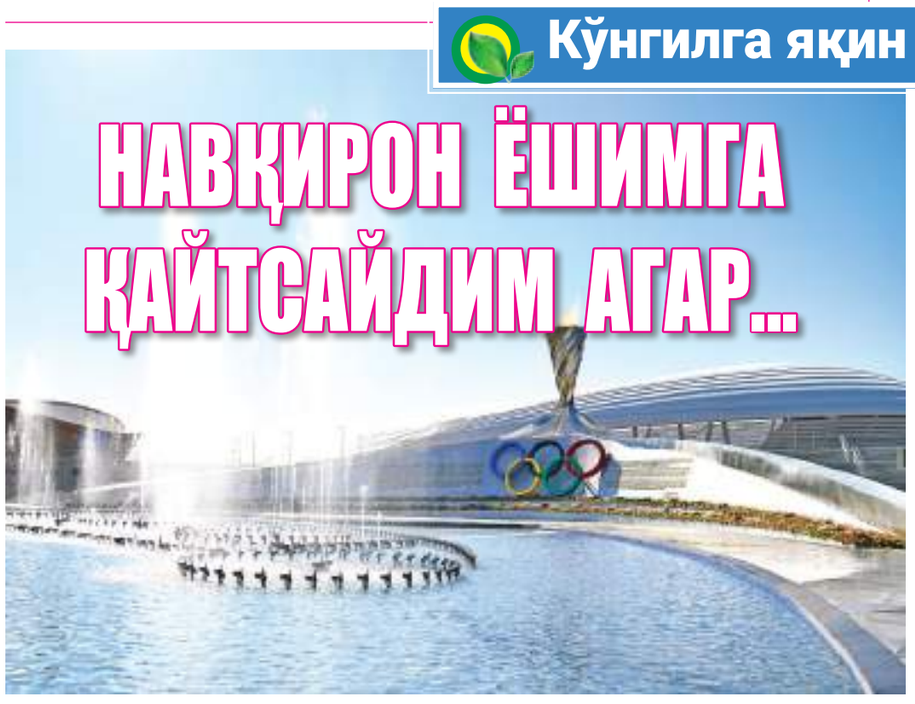

Умр дафтаримнинг ҳар янги саҳифасини очганимда, ўтган кунларимга назар ташлаб, хаёлга толаман. Яратганга шукрлар бўлсинки, умримнинг камолга етган йиллари она Ватанимиз озодликка эришган, ўз тараққиёт йўлини белгилаб олган даврга тўғри келди. Истиқлол берган неъматларни, унинг шарофати билан эришган ютуқларимизни кўриб, қалбим чексиз ғурурга тўлади. Аммо ич-ичимдан бир ўкинч ва армон бош кўтариши ҳам бор гап. Бугунги ёшларга ҳавас билан қараганимда, уларга яратилаётган шароитларни кўз олдимга келтирганимда, беихтиёр навқирон ёшимга қайтсайдим агар деб юбораман.

Давоми 6-бетда

Ташаббуслар қанотида

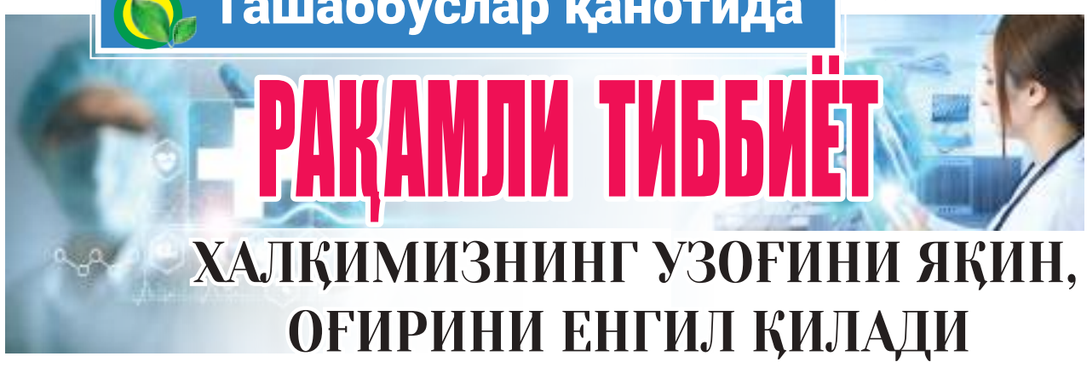

ХАЛҚИМИЗНИНГ УЗОҒИНИ ЯҚИН, ОҒИРИНИ ЕНГИЛ ҚИЛАДИ

Халқимизда “Соғлиқ — олтиндан қиммат” деган ҳикматли нақл бор. Президентимиз таъкидлаганидек, мамлакат тараққиётининг асосий ҳаракатлантирувчи кучи билимли ва соғлом авлоддир. Ўтган саккиз йилда “Инсон қадри учун” тамойили доирасида соғлиқни сақлаш тизимини тубдан янгилаш, тиббий хизматлар сифатини ошириш ва халқимиз манфаатига хизмат қилиш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланди.

Жорий йил 19 август куни Президентимиз соғлиқни сақлаш тизимини трансформация қилиш ва тиббий ёрдам сифатини оширишга қаратилган таклифлар тақдимоти билан танишиб, соҳа учун узоқ истиқболга қаратилган вазифаларни белгилаб берди. Хусусан, клиник протоколларни халқаро стандартларга мослаштириш, рақамли технологияларни кенг жорий этиш, босқичли ва самарали тиббий ёрдам тизимини шакллантириш, тиббиёт олий таълим муассасаларида академик ва дуал имкониятларни кенгайтириш ҳамда халқаро ҳамкорликда юксак малакага эга кадрлар тайёрлаш шулар жумласидан.

Давоми 5-бетда

ЗАМОНАВИЙ ТИЗИМДА ДАВЛАТ ХИЗМАТЛАРИНИ КЎРСАТИШ – АСОСИЙ МАҚСАДИМИЗ

Давлат хизматлари марказлари ташкил этилганда бу тизимни юртдошларимиз катта мамнуният билан қабул қилганди. Чунки илгари аҳолига бу соҳаларда хизмат кўрсатиш талаб даражасида эмасди. Одамлар ишини битириш учун бир нечта идора орасида қатнаб, овора бўларди. Шу боис, бу йўналишда замонавий тизимга эҳтиёж катта эди.

Баҳодир ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Сурхондарё вилояти Ангор тумани давлат хизматлари маркази директори, “Шуҳрат” медали соҳиби

Бугун давлат хизматлари марказлари орқали 467 турдаги ҳамда ягона интерактив давлат хизматлари портали орқали 771 турдаги хизматлар кўрсатиляпти. Энди фуқаро давлатга эмас, давлат фуқарога хизмат қилади деган тамойил кенг амал қилмоқда. Ҳозир одамлар навбат олиб, ишини битириб, давлат хизматлари марказидан чиқиб кетгунгача 17-18 дақиқа сарфлайди. Мақсадимиз — ушбу рақамни янада қисқартириш. Бу борада ҳам тегишли ишлар бажарилмоқда.

Жараён соддалаштирилиши натижасида фуқаролар онлайн хизматга ўтмоқда. Бу аҳолининг ахборот технологиялари соҳасидаги билимига ижобий таъсир қилиши баробарида хизматлардан осон фойдаланиши учун ҳар томонлама қулайлик яратмоқда.

Айни пайтда мазкур ишларни янада такомиллаштириш мақсадида давлат хизматини маҳалла даражасига тушириш бўйича тизимли ишлар қилиняпти. Маҳалла идорасида жойлашган инфокиосклар орқали шундай хизматлар кўрсатиляпти. Бу аҳолининг ҳаёт сифатини ошириш, инвестиция ва ишчанлик муҳитини яхшилаш ҳамда бизнесни ривожлантириш имконини беради.

Мана шундай муҳим ва замонавий соҳада ишлаётганим катта ютуғимдир. Албатта, ҳар бир инсон муайян соҳада ишлар экан, аввало, халққа муносиб хизмат қилишга интилади. Қолаверса, шу меҳнати ортидан ҳалол ризқ топиб, рўзғор тебратади, фарзандлар тарбиялаб, бахт-иқболини кўриш орзуси билан яшайди.

Шундай камтарона фаолияти давлати ва халқи томонидан эътироф этилиб, Ватаннинг юксак мукофотига лойиқ кўрилиши инсонга чексиз қувонч ҳадя этар экан. Эътибор ва эътироф учун ташаккур, буни оқлаш учун бор билим ва салоҳиятимни ишга солиб, халқимизга сидқидилдан хизмат қиламан.

ЎЗБЕКИСТОН – ИОРДАНИЯ: ҲАМКОРЛИК АЛОҚАЛАРИ ЯНГИ БОСҚИЧДА

Наргиза САЛОМОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати

Бошланиши 1-бетда

Биргина жорий йилда дипломатик паспорт эгалари учун виза режимини бекор қилиш тўғрисидаги битим ҳамда Ташқи ишлар вазирликлари ўртасида 2025-2027 йилларга мўлжалланган қўшма ҳамкорлик дастури имзолангани ўзаро муносабатларни изчил давом эттириш ва янги босқичга олиб чиқишга хизмат қилади.

Шунингдек, мамлакатимизнинг Ислом ҳамкорлик ташкилоти, Иқтисодий ҳамкорлик ташкилоти каби халқаро тузилмалар доирасида кўп томонлама форматлардаги иштироки Ўзбекистон — Иордания муносабатларини чуқурлаштириш учун қўшимча платформа яратмоқда.

Икки мамлакатдаги ислоҳотлар стратегиялари ҳам ўхшаш. Пойтахт шаҳарлар ўртасида мунтазам авиақатновлар йўлга қўйилиши ва визасиз режим жорий қилиниши ишбилармонлик алоқалари ва ўзаро сайёҳлар оқимининг кўпайишига хизмат қилади.

Таълим соҳасида ҳам ҳамкорлик кўлами кенгайиб бормоқда. Иорданияда таҳсил олаётган ўзбекистонлик талабалар сони ортяпти. Ўз навбатида, Ўзбекистон ахборот технологиялари, тиббиёт ва қишлоқ хўжалиги каби соҳаларда алмашинув дастурларини таклиф қилиш орқали иорданиялик талабалар учун имкониятлар яратмоқда. Шубҳасиз, бу саъй-ҳаракатлар нафақат инсон капиталини ривожлантириш, балки халқларимиз ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлашга ҳам кучли туртки беради.

Сўнгги йилларда ҳар икки мамлакатда ҳам аҳоли барқарорлик, иқтисодий ривожланиш, глобал муаммоларга қарши курашда маданий анъаналарни сақлашни қадрлаб, ўз етакчиларини фаол қўллаб-қувватламоқда.

Ўзбекистон очиқлик ва кўп векторли ташқи сиёсат йўналишини намойиш этмоқда. Охирги йилларда Яқин Шарқ мамлакатлари билан ўзаро алоқаларимиз фаол ривожланяпти. Фикримиз исботини Кўрфаз араб давлатлари ҳамкорлик кенгашига аъзо мамлакатлар билан 2020-2023 йилларда ўзаро товар айирбошлаш ҳажми қарийб беш баробар ошгани мисолида яққол кўриш мумкин.

Ўзаро товар айирбошлаш қиймати 2024 йилда қарийб 4,6 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Жорий йилнинг биринчи ярмида бу кўрсаткич 4,3 миллион доллар бўлгани савдо-иқтисодий алоқалар кенгайиб бораётганини кўрсатади. Иордания Ўзбекистонга фармацевтика, кимё маҳсулотлари, асбоб-ускуна ва машиналар етказиб бераётган бўлса, Ўзбекистон мис, қуритилган мева, ёнғоқ ва тўқимачилик маҳсулотларини экспорт қилмоқда.

Бу ҳали ҳаммаси эмас. Тадбиркорлар ўртасида тўғридан тўғри алоқаларни йўлга қўйиш, тармоқ кўргазмалари, бизнес-форумлар ва савдо миссияларини ташкил этиш бўйича ҳам Ўзбекистон — Иордания ишбилармонлар кенгашини ташкил этиш алоҳида аҳамиятга эга. Иордания, шунингдек, қулай географик жойлашувидан Ўзбекистон товарларининг Яқин Шарқ ва Шимолий Африка бозорларига чиқиши учун хаб сифатида фойдаланишни таклиф қилмоқда.

Мамлакатларимиз ўртасида туризм соҳасидаги ҳамкорликни изчил ривожлантириш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Регистон майдони каби тарихий меросимиз иорданиялик сайёҳларни ўзига жалб қилади. Улардаги Ўлик денгиз ва Рум Води ҳудуди эса ўзбеклар учун ноёб тажрибаларни тақдим этади.

Бугун ўзаро ишонч, ҳурмат ва тенг ҳуқуқлилик тамойилларига асосланган муносабатлар ўтган 32 йилда ўзининг юқори поғонасига кўтарилди дейиш мумкин. Икки давлат ўртасидаги узоқ муддатли ва кенг қамровли шериклик бундан кейин ҳам халқларимиз манфаати йўлида сезиларли кенгайиб, чуқурлашиб бораверишига ҳеч қандай шубҳа йўқ.

Бинобарин, Президентимизнинг таклифига биноан Иордания Ҳошимийлар Подшоҳлиги Подшоҳи Абдулла II ибн ал-Ҳусайннинг шу йил 25-26 август кунлари мамлакатимизга давлат ташрифи икки томонлама алоқаларни бутунлай янги босқичга олиб чиқишга хизмат қилади.

Хусусан, Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтган музокаралар чоғида сиёсий мулоқот ва маданий-гуманитар алмашинувни янада ривожлантириш, савдо-иқтисодий ва инвестициявий ҳамкорликни кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди.

Икки томонлама савдо кўрсаткичларини каррасига кўпайтириш, қўшма инвестиция лойиҳалари ва савдо шартномаларини амалга оширишга тайёрлик тасдиқланди. Кимё ва тўқимачилик саноати, “ақлли” қишлоқ хўжалиги, геология, соғлиқни сақлаш ва фармацевтика, туризм ва бошқа тармоқларда кооперацияни кенгайтиришга келишиб олинди.

Икки мамлакатнинг етакчи компания ва ишлаб чиқарувчилари иштирокида Ўзбекистон — Иордания бизнес форуми ўтказилиши ишбилармон доиралар ўртасида узоқ муддатли шериклик алоқаларини ўрнатишга хизмат қилади.

Самарали музокаралар якунида қабул қилинган Шериклик муносабатларини мустаҳкамлаш тўғрисида қўшма баёнот ҳамда 15 та икки томонлама ҳужжат ўзаро шериклик муносабатларини кенгайтиришда янги истиқболларни очиб бериш, пировардида давлатларимиз ўртасидаги муносабатларни сифат ва мазмун жиҳатидан бойитган ҳолда, ўзаро манфаатли ҳамкорлигимизни янада юқори босқичга кўтаришга замин яратади.

Давлат ташрифи доирасида Иордания Подшоҳининг Президентимизни “Ан-Наҳда” (Ренессанс) ордени билан тақдирлагани кўп қиррали ҳамкорликни кенгайтириш борасидаги умумий саъй-ҳаракатларнинг муносиб эътирофи бўлди, десак янглишмаймиз. Ўз навбатида, бу Ўзбекистон ва Иордания халқлари ўртасидаги мустаҳкам дўстлик рамзи ҳамдир.

Мазкур тарихий ташриф ва самарали музокаралар натижасида мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар янги шериклик даражасига кўтарилди дейишга барча асосимиз бор. Зотан, ташриф чоғида етакчилар сиёсий, савдо-иқтисодий, инвестициявий, транспорт ва маданий-гуманитар соҳалардаги ҳамкорликни ҳар томонлама ривожлантиришга келишиб олди.

Дипломатик муносабатлар тарихидаги илк олий даражадаги ташриф икки томонлама ҳамкорликда янги босқични бошлаб бериш билан бирга мамлакатларимиз ўртасида узилмас ришталар ўрнатилишига кучли туртки беради. Эришилган амалий натижалар эса ўзаро товар айирбошлаш ҳажмини ва сармоявий лойиҳаларни амалга ошириш ҳамда гуманитар алоқаларни мустаҳкамлаш учун шароит яратади.

> **Дипломатик муносабатлар тарихидаги илк олий даражадаги ташриф икки томонлама ҳамкорликда янги босқични бошлаб бериш билан бирга мамлакатларимиз ўртасида узилмас ришталар ўрнатилишига кучли туртки беради. Эришилган амалий натижалар эса ўзаро товар айирбошлаш ҳажмини ва сармоявий лойиҳаларни амалга ошириш ҳамда гуманитар алоқаларни мустаҳкамлаш учун шароит яратади.**

ЎНТА ТУМАН ВА ШАҲАР КАМБАҒАЛЛИК ҲАМДА ИШСИЗЛИКДАН ХОЛИ ҲУДУДГА АЙЛАНАДИ

Зиёдбек ЙЎЛДОШЕВ,
Тошкент вилояти камбағалликни қисқартириш ва бандлик бош бошқармаси бошлиғи

Бошланиши 1-бетда

Ушбу чора-тадбирлар натижасида Ўзбекистонда меҳнатга лаёқатли аҳоли ўртасида ишсизлик даражаси 2020 йилдаги 10,5 фоиздан 2025 йил биринчи ярмида 5,1 фоизгача пасайди.

Айни пайтда 2030 йилгача ишсизликни халқаро эътироф этилган даража — 5-6 фоиздан оширмаслик бўйича долзарб вазифалар белгилаб олиниб, шу асосда ишлар бажариляпти. Бугунги геосиёсий ўзгаришлар, ўзаро ишонч инқирози рўй бераётган мураккаб бир даврда бундай мақсад ва режаларни рўёбга чиқариш осон эмас. Аммо инсон қадри барча нарсадан устун қўйилган янги Ўзбекистонда бу борада қатъий сиёсий ирода шаклланган, амалий ишлар тизимли асосда ташкил этилаётгани муҳим натижаларга замин яратмоқда.

Хусусан, ҳар бир маҳалла бўйича мақсадли кўрсаткичлар белгиланди. Аҳоли бандлигини таъминлашга қаратилган “маҳалла лойиҳаси” дастури доирасида ажратилган кредит ресурслари банклар ва ҳудудлар кесимида тақсимланди. Лойиҳа ишлаб чиқиш, кредит ажратиш, аҳоли бандлигини таъминлаш бўйича туман банки раҳбарига ойма-ой самарадорлик кўрсаткичи қўйилди.

Умуман олганда, 2025 йил бандликни таъминлаш ва камбағалликни камайтиришда энг муҳим ва ҳал қилувчи йил бўлиши белгиланиб, шу мақсад йўлида катта-катта лойиҳалар ҳаётга татбиқ этиляпти. Хусусан, бу йил 5 миллион 200 минг кишини банд қилиб, 1,5 миллион одамни камбағалликдан чиқариш, 42 миллиард доллар хорижий инвестиция жалб этиб, экспортни 30 миллиард доллардан ошириш ҳисоб-китоб қилинган.

Бу йўналишда жорий йилнинг ўтган даврида Тошкент вилоятида ҳам кенг қамровли ишлар бажарилди. Аҳолига қулай шароит яратиш, инфратузилма объектларини қуриш ва таъмирлаш борасида бюджетдан ажратилган маблағдан фойдаланиш бўйича барча чора-тадбирлар аниқ белгилаб берилгани фаолиятимизни изчил ва самарали ташкил этишда асосий дастуриламал бўлмоқда.

Шу асосда жорий йилнинг ўтган даврида 7590 та камбағал оилага 1518 раҳбар ходим бириктирилиб, 6 ой мазкур оилаларнинг даромадини тиклаш ва камбағалликдан чиқариш чоралари кўрилди. 38 минг 194 оила “Камбағал оилалар реестри”га киритилиб, 3 тоифага ажратилди ва шу асосда улар билан ишланяпти. Ушбу оилаларга индивидуал режалар асосида 148 мингта хизмат ва ёрдам тури кўрсатилди. Натижада оилалар барқарор даромад манбаига эга бўлди. Ишсизлар меҳнат бозорида талаб юқори касбларга ўқитилди. Ижтимоий ҳимоя ва тиббий кўмакка муҳтожларга тегишли тартибда кўмак берилди. 400 оиланинг уй-жойи таъмирланди.

Мамлакатимизда юритилаётган бандлик сиёсатининг устувор йўналиши одамларни фақат ишли қилишгина эмас. Оилалар фаровонлигини доимий ошириб бориш, даромадини кўпайтириш, содда қилиб айтганда, халқимизни бой қилишдек эзгу мақсадни кўзлаганмиз. Зеро, халқи ўзига тўқ бўлган юртнинг қудрати ҳам юксак бўлади. Буни ривожланган мамлакатлар тажрибасида кўриб турибмиз.

Ушбу мақсадга эришиш учун аҳолига тадбиркорлик йўлини чуқур ўргатиш, ҳар бир имкониятдан унумли фойдаланиш орқали даромадини кўпайтириш чоралари кўрилмоқда. Хусусан, хонадонларнинг йиллик даромадини 60-70 миллион сўмга етказиш мақсадида аҳолига “лойиҳа пакетлари” етказиб бериляпти. Мисол учун, Оққўрғон туманидаги Ҳамид Олимжон маҳалласида яшовчи 12 кишига 325 миллион сўмлик кредит ажратилиб, ҳудуддан оқиб ўтувчи зовурда ўрдак парваришлаш йўлга қўйилди.

Шу тахлит аҳоли бандлигини таъминлаш борасидаги чора-тадбирлар ҳам тизимли йўлга қўйилган. Жумладан, бу борада оилавий тадбиркорлик, кичик бизнесни қўллаб-қувватлаш, “Бизнесга биринчи қадам”, “Маҳалла лойиҳаси” каби дастурлар доирасидаги ишлар кутилган самарани бермоқда. Жорий йилнинг ўтган даврида ушбу дастурлар доирасида 982 миллиард сўмлик кредит ҳисобидан 31,8 мингдан ортиқ кишининг бандлиги таъминланди. Бу 2024 йилнинг мос даври билан солиштирганда 217 фоиз кўп демакдир.

Ислоҳотлар самараси

> **Жорий йилнинг ўтган даврида 970 гектар ерда 91 та намунавий лойиҳани амалга ошириш учун 82 та агрегатор жалб қилинди. Натижада 2463 та деҳқон хўжалиги ташкил этилиб, аҳоли даромади оширилди. Оғир тоифага киритилган 100 та маҳалладаги 83 та суғориш лойиҳаси битказилиши натижасида 23 минг хонадонда томорқадан тўлиқ фойдаланишга эришилди.**

Қишлоқ аҳолисини ишли қилишда “Бир контур — бир маҳсулот” тамойили асосида қилинаётган ишлар самара бераётир. Бу борада жорий йилнинг ўтган даврида 970 гектар ерда 91 та намунавий лойиҳани амалга ошириш учун 82 та агрегатор жалб қилинди. Натижада 2463 та деҳқон хўжалиги ташкил этилиб, аҳоли даромади оширилди. Оғир тоифага киритилган 100 та маҳалладаги 83 та суғориш лойиҳаси битказилиши натижасида 23 минг хонадонда томорқадан тўлиқ фойдаланишга эришилди.

Умуман, ушбу йўналишдаги ишлар натижасида даромад солиғи тўловчи ходимлар, якка тартибдаги тадбиркорлар, деҳқон хўжалиги ҳамда ўзини ўзи банд қилган фуқаролар 2024 йилга нисбатан 184,1 мингга кўпайиб, 1 миллион 216,7 минг нафарга етди. Шу билан бирга, жорий йилнинг 6 ойида вилоятимизда 323,1 минг кишининг бандлиги таъминланиб, ишсизлик даражаси йил бошидаги 5,7 фоиздан 5,1 фоизга тушди. 22,4 минг оила камбағалликдан чиқарилиб, камбағаллик даражаси 8 фоиздан 6 фоизга камайди.

Айни пайтда бу йўналишдаги ишлар изчил давом этяпти. Йил якунига қадар амалга оширилиши лозим бўлган аниқ механизм, молиявий ресурс ва лойиҳалар белгилаб олинган. Хусусан, “Камбағалликдан — фаровонлик сари” дастури доирасида 25,3 мингта оила камбағалликдан чиқарилади. Бандлик дастурига асосан инвестиция лойиҳалари, тадбиркорлик, қишлоқ хўжалиги ва қурилиш соҳасида доимий иш ўринлари очилиб, 412 минг кишининг бандлиги таъминланади.

Шароити оғир маҳаллалардаги суғориш қудуқлари ва насосларига қуёш панеллари ўрнатилади. 93 та маҳаллада электр энергияси таъминоти, 86 та маҳаллада ички йўлларни қуриш лойиҳалари якунига етказилиб, фойдаланишга топширилади.

Бундан ташқари, 90 та маҳалла саноат, 318 таси хизмат кўрсатиш, 476 таси қишлоқ хўжалиги, 272 таси бошқа йўналишларга ихтисослаштирилади. Оҳангарон, Қибрай, Тошкент, Чиноз, Янгийўл, Оққўрғон, Зангиота, Ўрта Чирчиқ ва Пискент туманларидаги маҳаллаларнинг 56 тасини лимончиликка, 46 тасини узумчиликка, 18 тасини малиначиликка, 10 тасини карам ва булғор қалампири етиштиришга ҳамда 12 тасини кўчатчиликка ихтисослаштириш чоралари кўрилади. 500 доллардан кам даромад топадиган мигрантлар юртга қайтарилиб, доимий иш ўринлари ва тадбиркорлик соҳаларида бандлиги таъминланади.

Ана шундай кенг қамровли чора-тадбирлар ҳисобига йил якунига қадар камбағаллик ва ишсизлик даражасини янада қисқартиришга эришилади. 10 та туман ва шаҳар камбағаллик ва ишсизликдан холи ҳудудга айланади.

> **90 та маҳалла саноат, 318 таси хизмат кўрсатиш, 476 таси қишлоқ хўжалиги, 272 таси бошқа йўналишларга ихтисослаштирилади. Оҳангарон, Қибрай, Тошкент, Чиноз, Янгийўл, Оққўрғон, Зангиота, Ўрта Чирчиқ ва Пискент туманларидаги маҳаллаларнинг 56 тасини лимончиликка, 46 тасини узумчиликка, 18 тасини малиначиликка, 10 тасини карам ва булғор қалампири етиштиришга ҳамда 12 тасини кўчатчиликка ихтисослаштириш чоралари кўрилади.**

УШБУ МАҚОЛАНИ ҚОРАҚАЛПОҚ ТИЛИДА ҲАМ ЎҚИШ УЧУН QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ!

www.yuz.uz — yuz.uznews — yuz_official — yuz.uz_news — yuz.uz

Ватан учун, миллат учун, халқ учун!

ИСТИҚЛОЛ БЕРГАН

БУЮК ИМКОНИЯТЛАР

ИНСОН ҚАДРИНИ ЮКСАЛТИРИШ, ҲУҚУҚ ВА МАНФААТЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШДА МУҲИМ ОМИЛ БЎЛМОҚДА

Мирзо Улуғбек АБДУСАЛОМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди раиси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган юрист

Бошланиши 1-бетда

Фахр-ифтихор манбаи

Мустақиллик халқимизга ўз тақдирига ўзи эгалик қилиш, миллий қадриятларини асраб-авайлаш ва эркин тараққиёт йўлини танлаш имконини берди. Бой берилган миллий давлатчилигимизни тиклаш, халқимизнинг эркинлиги ва суверенитети рамзига айланди. Мустақиллик куни — тинчлик, осойишталик ва фаровон ҳаётимиз замини, халқимизни бирлаштирувчи, умумий фахр ва ифтихор манбаи бўлгани учун ҳам том маънода халқимизнинг энг улуғ, энг азиз умумхалқ байрамига айланди.

Бир нарсани очиқ тан олиш керак. Ҳеч кимга қарам бўлмаган, ҳеч кимдан кам бўлмаган мустақил давлатни барпо этиш ҳеч бир мамлакатда осон кечмаган. Айниқса, ёнида “катта оға” бўлиш хоҳишида юрган давлатлар ўзининг империяпарастлик сиёсатидан воз кечмаган бўлса, буни тасаввур этиш қийин эмас.

Шу маънода, Ўзбекистон мустақилликнинг биринчи кунларидан бошлаб бошқарувнинг маъмурий-буйруқбозлик усулларидан воз кечиб, давлат бошқарувини босқичма-босқич ислоҳ қилишни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. Бироқ ўтиш даврида турли объектив, субъектив сабаб ва қийинчиликлар туфайли давлат олдидаги муҳим вазифаларнинг ижросини таъминлашда кўпгина муаммоларга дуч келинди. Малакали кадр ва мутахассислар етишмаслиги, тафаккуримиз оқсоқлиги, вазиятнинг мураккаблиги, энг муҳими, етарли тажрибага эга бўлмаганимиз ишимизга ҳар қадамда тўғоноқ бўлганини ҳам холисона тан олиш керак.

Шукрки, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг сиёсий иродаси туфайли Ўзбекистоннинг янги даврига асос солинди. Дарҳақиқат, давлатимиз раҳбарининг “Янги Ўзбекистон стратегияси” асари муқаддимасида баён этилганидек, “Янги Ўзбекистонни барпо этиш — бу шунчаки хоҳиш-истак, субъектив ҳодиса эмас, балки туб тарихий

асосларга эга бўлган, мамлакатимиздаги мавжуд сиёсий-ҳуқуқий, ижтимоий-иқтисодий, маънавий-маърифий вазиятнинг ўзи тақозо этаётган, халқимизнинг асрий орзу-интилишларига мос, унинг миллий манфаатларига тўла жавоб берадиган объектив заруратдир”.

Тинчлик — энг улуғ неъмат

Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан барча сиёсий-ҳуқуқий кафолатларни ўзида мужассам этган ҳолда ишлаб чиқилган “Ўзбекистон — 2030” стратегиясининг амалга оширилиши жамиятимизда тинчлик, дўстлик ва ҳамжиҳатлик муҳитини кучайтириш, инсон қадри, ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш, минтақамизда яхши қўшничилик алоқаларини янада ривожлантириш, дунё мамлакатлари билан фаол ҳамкорлик қилиш, Ватанимизнинг халқаро миқёсдаги обрў-эътиборини юксалтиришда беқиёс таянч бўлмоқда.

Мустақиллик халқимизга тақдим этган энг буюк неъматлардан бири тинчликдир. Тинчлик бор ерда тараққиёт, янгиланиш ва фаровонлик бўлади. Зеро, мустақил иқтисодий сиёсат юритадиган, миллий манфаатларни ҳимоя қила оладиган давлат барҳаётдир.

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотлар ҳам мустақиллик мевасидир. Ҳаракатлар стратегияси, Тараққиёт стратегияси, “Ўзбекистон — 2030” стратегияси, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, халқимизнинг турмуш сифатини ошириш доирасида амалга оширилаётган кўлами кенг, самаралари беқиёс ишлар бунга ёрқин далилдир.

Шу боис, ҳар биримиз истиқлолни асраб-авайлаш, унинг қадрига етиш ва келажак авлодларга мустаҳкам мерос қилиб қолдириш учун масъулмиз.

Мустақиллик нафақат миллий суверенитетимиз кафолати, балки тинч ва фаровон ҳаётимизнинг пойдевори ҳамдир.

Янги Ўзбекистоннинг юксак нуфузи

Президентимиз Шавкат Мирзиёев мустақиллик ғоясини ҳаётга татбиқ этишда “Янги Ўзбекистон” концепциясини илгари сурди. Бу жараёнда инсон қадрини юксалтириш, ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш сиёсатимизнинг бош мақсадига айланди.

Шунингдек, ташқи сиёсатда ҳам янги йўналиш очилди: қўшни мамлакатлар билан дўстлик ва ҳамкорлик мустаҳкамланди, дунё миқёсида Ўзбекистоннинг нуфузи ортди.

Жумладан, 2016-2025 йилларда қуйидаги асосий ислоҳотлар амалга оширилганини эътироф этиш ўринли: 2016-2017 йилларда халқ билан мулоқот ва очиқлик сиёсати. Халқ қабулхоналари ва Виртуал қабулхона фаолияти йўлга қўйилди, фуқароларнинг давлат органларига мурожаат қилиш имконияти анча кенгайди.

2017-2019 йилларда иқтисодий ислоҳотлар. Миллий валютанинг эркин конвертацияси жорий этилди, бизнес ва тадбиркорликка кенг имкониятлар яратилди, солиқ тизими соддалаштирилди.

2019-2021 йилларда суд-ҳуқуқ тизими ислоҳ қилинди, инсон ҳуқуқлари ва адолатни таъминлашда янги институтлар ишга туширилди. Таълим ва соғлиқни сақлаш соҳаларида давлат дастурлари қабул қилинди.

2021-2023 йилларда Янги Ўзбекистон ғояси асосида “Ўзбекистон — 2030” стратегияси ишлаб чиқилди, давлат бошқарувида рақамли технологиялар жорий этилди, эко-

логик барқарорлик ва “яшил иқтисодиёт”га катта эътибор қаратилди.

2023-2025 йилларда Конституциямиз янги таҳрирда қабул қилиниб, инсон қадри, ҳуқуқ ва эркинликлари олий қадрият сифатида мустаҳкамланди. Ижтимоий ҳимоянинг янги тизими шаклланди, ёшлар ва хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш бўйича кенг кўламли чоралар амалга оширилди. Бу каби тизимли ишлар ҳозир янада янги мазмунда давом этмоқда.

Шу тариқа ислоҳотлар нафақат мамлакатимизда демократия ва адолат тамойилларини мустаҳкамлади, балки бутун дунёда янги Ўзбекистон нуфузини оширди.

Дадил қадамлар

Халқимизнинг хоҳиш-иродаси билан умумхалқ референдумида янги таҳрирда қабул қилинган Конституциямизга мувофиқ, Ўзбекистон суверен, демократик, ҳуқуқий, ижтимоий ва дунёвий давлат принциплари асосида республикада ўз миллий давлатчилигини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш йўлидан дадил одимламоқда.

Шу маънода, бугунги глобал сиёсий-ҳуқуқий муҳитда демократик давлатларда бу жараёнларда конституциявий назорат органларининг роли ва аҳамияти тобора ортиб бормоқда.

Конституциявий судлар демократик ҳуқуқий давлатнинг институционал пойдевори сифатида фаолият юритиб, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлаш, қонун устуворлиги ва давлат ҳокимияти органлари ўртасидаги тўғри ва мувозанатли муносабатларни таъминлашда ҳал қилувчи вазифаларни амалга оширади. Улар нафақат миллий ҳуқуқий тизим кафолатчиси, балки халқаро ҳуқуқий ҳамжамиятда адолат, барқарорлик ва инсон қадрини эъзозлаш каби умуминсоний қадриятларнинг амалга ошишига хизмат қилувчи муҳим институтлардан бири ҳисобланади.

Мамлакатимизда ҳам сўнгги йилларда Президентимиз ташаббуси билан амалга оширилаётган туб ислоҳотлар жараёнида инсон қадрини юксалтириш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини самарали таъминлаш, адолатли суд-ҳуқуқ тизимини шакллантириш устувор йўналиш сифатида белгиланган. Айниқса, янги таҳрирдаги Конституция юртимизда конституционализмни мустаҳкамлаш йўлида янги тарихий босқични бошлаб берди. Унда Конституциявий суднинг мақоми, мустақиллиги, фаолиятининг асосий принцип ва ваколатлари аниқ ва очиқ ифода этилиб, мазкур органнинг инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва ҳуқуқий демократик давлат барпо этишдаги роли янада юксак даражага кўтарилди.

Маълумки, инсоният кўп асрлар бурун ҳам жамиятда конституцияга монанд асосий бир ҳужжатга доим эҳтиёж сезган. Ўша ҳужжатга барча фуқароларнинг итоатда яшаши жамият тинчлиги, осойишталиги ва равнақининг муҳим шарти деб қаралган.

Форобийнинг “Фозил одамлар шаҳри” асари бунга яққол мисол бўла олади. Соҳибқирон Амир Темурнинг ўз даврида муҳим қўлланма ҳисобланган “Темур тузуклари”да эса давлатнинг сиёсий фаолиятидаги йўл-йўриқлар акс этган.

Янги Ўзбекистоннинг янгиланган халқчил Конституцияси, ҳеч шубҳасиз, дунё конституциявий амалиёти тарихида конституциявий ислоҳотларнинг самараси рўёбга чиққан сиёсий-ҳуқуқий асос — доно ва аҳил халқимизнинг қатъий хоҳиш-иродаси ифодаланган, ноёб ва муҳим ҳуқуқий ҳужжат сифатида алоҳида эътироф этилади. Президентимиз таъбири билан айтганда, янги таҳрирдаги Конституциянинг чинакам ташаббускори ва муаллифи халқимиздир.

Референдумга қадар Конституциямизнинг янги таҳрири лойиҳасидаги норма ва принциплар мазмун-моҳияти ва мамлакатимиз ривожидаги аҳамияти юзасидан кенг миқёсда умумхалқ муҳокамаси ташкил этилди. Жараёнда юрт равнақи ва келажаги учун бефарқ бўлмаган ёшу кексанинг фаол иштирок этиши натижасида янги таҳрирдаги Конституцияда аҳолининг барча қатламлари манфаатлари ўз аксини топди. Натижада ҳар бир Ўзбекистон фуқароси ишонч билан “Бу — менинг Конституциям!” деб айта оладиган даражадаги ноёб ҳужжат вужудга келди. Янги таҳрирдаги Конституциянинг муҳим жиҳати унинг барча аҳоли қатламлари манфаатлари ҳамда жамиятдаги хилма-хил қарашларни ўзида мужассам этганидир.

Конституциявий ислоҳотлар давлат ва жамият бошқаруви тизимидаги ёндашув ва фаолият тамойилларини тубдан ўзгартириш учун асос бўлди. Эскича дунёқарашнинг “давлат — жамият — инсон” парадигмаси ўрнига янги Ўзбекистонда “инсон — жамият — давлат” тамойили ўзаро муносабатларнинг мустаҳкам негизи сифатида янгиланган Конституцияга асос қилиб олинди.

Конституцияда моҳиятига кўра, амалга оширилган конституциявий ислоҳотларнинг асосий мақсад ва хусусиятини намоён қилувчи, давлатчилик мазмунини тубдан ўзгартирган — Ўзбекистоннинг суверен, демократик, ҳуқуқий, ижтимоий ва дунёвий давлат сифатидаги давлат-ҳуқуқий мақомини мустаҳкамловчи янги тамойиллар белгиланди.

Шунингдек, конституциявий амалиётимизда биринчи маротаба Конституциямизнинг 1-моддасидаги ва 154-моддасининг иккинчи қисмидаги қоидалар қайта кўриб чиқилиши мумкин эмаслиги белгилаб қўйилди. Бу, ўз навбатида, юқорида кўрсатиб ўтилган конституциявий тузумга хос белгиларнинг барқарор ва ўзгармаслигини ҳуқуқий жиҳатдан кафолатлади.

Миллий давлатчиликни такомиллаштиришнинг янги босқичида конституциявий ривожланишнинг устувор йўналиши сифатида инсон ҳуқуқ ва эркинликлари, миллий ва умуминсоний қадриятларга, демократия, эркинлик ва тенглик, ижтимоий адолат ва бирдамлик ғояларига садоқат, инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати олий қадрият ҳисобланадиган инсонпарвар демократик давлатни, очиқ ва адолатли жамиятни барпо этиш белгиланди. Бунинг учун Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамияти, энг аввало, қўшни давлатлар билан ҳамкорлик, ўзаро бир-бирини қўллаб-қувватлаш, тинчлик ва тотувлик асосидаги дўстона муносабатларни ривожлантиришга интилиши мустаҳкамланди.

Демократик янгиланиш, инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари ишончли ҳимоясининг энг муҳим кафолати сифатида Конституция ва қонун устуворлиги таъминланди. Асосий қонун мамлакатнинг бутун ҳудудида олий юридик кучга эгалиги, тўғридан тўғри амал қилиши ва ягона ҳуқуқий маконнинг асосини ташкил этиши илк бор муҳрланди.

Ҳуқуқий давлат учун зарур бўлган ўта муҳим талаб, Ўзбекистон Республикасининг қонунлари ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси асосида ва уни ижро этиш учун қабул қилиниши, бирорта қонун ёки бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжат Конституциянинг принцип ва нормаларига зид бўлиши мумкин эмаслиги белгиланди.

Шунингдек, Конституциянинг бирорта қоидаси Ўзбекистоннинг ҳуқуқ ва манфаатларига, Конституциянинг биринчи бўлимида назарда тутилган асосий принцип ва нормаларга зарар етказадиган тарзда талқин этилиши мумкин эмаслигига оид талаб мустаҳкамланди.

Халқимизнинг розилиги — бош мақсад

Соҳибқирон Амир Темур бобомизнинг “давлат қонунлар асосида қурилмас экан, ундай салтанатнинг шукуҳи, қудрати ва таркиби йўқолади”, деган сўзлари бевосита Асосий қонунда акс этган энг муҳим жиҳат — Конституция ва қонуннинг устунлиги конституциявий принципининг аҳамияти ва ўрнини белгилаб беради.

Конституциявий ислоҳотлар натижасида Конституциявий суднинг ваколатига тааллуқли масалалар доираси кенгайди ва уни кўриб чиқиш механизмлари, конституциявий одил судловни амалга ошириш кафолатлари янада кучайтирилди.

Конституциявий суд Конституция ва қонун устунлиги принципини таъминлаш йўналишида ўзининг суд мажлисларида Конституцияга мувофиқлигини аниқлаш ва расмий шарҳ бериш юзасидан қарор ва ажримлар қабул қилиш фаоллиги ошди.

Конституциявий суд томонидан 411 та норматив-ҳуқуқий ҳужжат, шундан 109 қонун (10 халқаро шартнома), Ўзбекистон Республикаси Президентининг ўнлаб фармон ва қарорлари, фармойишлари, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг тегишли қарорлари, Қорақалпоғистон Республикасининг қатор қонунлари, Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари, Бош прокурор буйруқларининг Конституциямизга мослиги ўрганилиб, таҳлил қилинди. Конституциявий судга келиб тушган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тегишли лойиҳалари юзасидан ўттиздан ортиқ таклифлар берилди.

2024 йилда Конституциявий суд конституциявий судлов ишларини юритиш амалиётини умумлаштириш натижалари юзасидан ҳар йили Олий Мажлис палаталари ва Ўзбекистон Республикаси Президентига тақдим этадиган мамлакатдаги конституциявий қонунийликнинг ҳолати тўғрисида Ахборотни иккинчи маротаба очиқ суд мажлисида кўриб чиқди. Ахборотда қонунийликни кучайтириш бўйича аниқланган ўн бешта йўналишда ўн олтита таклиф ва тавсия юборилди.

Бу каби конституциявий механизмлар том маънода инсоннинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш бўйича давлатнинг олий мақсадига эришиш, халқимизни рози қилиш борасида бирга ҳаракат қилишга ундамоқда.

2024 йил давомида Конституциявий судга 1858 мурожаат келиб тушган. Шундан олти юзга яқини Конституциявий судга бевосита юборилган. Юздан ортиқ фуқаро ва юридик шахслар вакилларининг Конституциявий суд судья ва экспертлари шахсий қабули уюштирилган. Мурожаатларнинг таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, Конституциявий судга мурожаатлар кўп ҳолларда Конституция, қонунлар нормаларидан ташқари қонуности ҳужжатлари юзасидан, шунингдек, умумий юрисдикция судларидаги ишлар бўйича қарорларнинг Конституцияга мувофиқлиги, қонунийлиги юзасидан келган.

Кейинги йилларда Конституциявий суд фаолиятига замонавий ахборот технологияларининг кенг жорий этилиши ҳам яхши самара бермоқда. Жумладан, Конституциявий суднинг расмий сайтида йўлга қўйилган “Фуқароларнинг онлайн қабули” телеграм мессенжери орқали олдиндан муддати аниқ ҳафталик ва ойлик жадваллар асосида фуқаролар бевосита судья ва экспертларга видеокўнғироқ қилиб, онлайн тарзда ўз мурожаатига керакли тушунтиришларни олмоқда. Онлайн қабулнинг йўлга қўйилиши фуқароларга республикамизнинг исталган ҳудудидан бевосита мурожаат қилиб, ўзларини қизиқтирган саволларга судья, эксперт ва мутахассислардан тўлақонли жавоб олишга хизмат қилмоқда.

Давлатимиз раҳбари ислоҳотлардан кўзланган асосий мақсадимиз халқимизни рози қилиш, шунинг учун ҳар бир давлат органи ўз зиммасидаги вазифани сидқидилдан бажариши, давлат ва жамият ривожи, аҳоли учун барча шароитларни яратиш раҳбарларнинг энг устувор вазифаси бўлиши кераклигини доим таъкидлаб келади. Ислоҳотларимиз, ҳар бир хайрли иш ортида, албатта, инсонлар дардига дармон бўлиш, уларнинг муаммоларига ўз вақтида ижобий ечим топиш, ҳаёт сифатини яхшилашдек эзгу мақсад бор.

Конституциянинг тўғридан тўғри амал қилишида 2023 йил 23 июнь куни Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Пленуми томонидан “Одил судловни амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси Конституцияси нормаларини тўғридан-тўғри қўллашнинг айрим масалалари тўғрисида”ги қарорнинг қабул қилиниши ҳам катта аҳамият касб этаётганини таъкидлаб ўтиш жоиз.

Ортга қайтмас ислоҳотлар

Ўзбекистон халқи умумхалқ овози — референдум орқали янги таҳрирдаги Конституцияни қабул қилиши билан янги Ўзбекистонда бошланган ислоҳотларнинг ортга қайтмаслигини яққол тасдиқлади. Эндиликда халқимизнинг эзгу истакларини рўёбга чиқаришда шуни билишимиз керакки, энг аввало, Конституциямизнинг асосий қоидаларини ёшларга ўқитишни тўғри ташкил этиш, иккинчидан, юртимиздаги ёшу кекса Конституцияга таяниб яшашни бутун ҳаётимизнинг бош мезонига айлантиришга ўз ҳиссасини қўшиши лозим деб ўйлаймиз.

Янги таҳрирдаги Конституция қабул қилинганидан сўнг давлатимиз раҳбари томонидан 2023 йил 8 май куни муҳим ҳужжат — “Янги таҳрирдаги Ўзбекистон Республикаси Конституциясини амалга ошириш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармон қабул қилинган эди.

Унда Конституцияни амалга оширишга оид кўплаб вазифалар қаторида янги таҳрирдаги Конституцияни сўзсиз ва тўлиқ амалга ошириш, барча таълим турлари ва босқичларида Конституцияни ўрганиш бўйича ўқув режа ва таълим дастурларини қайта кўриб чиқиш ва уларни янги таҳрирдаги Конституция норма ва қоидаларига мослаштириш бўйича белгиланган вазифалар мамлакатимизда ўқувчи ёшларнинг ҳуқуқий онги ва маданиятини янада юксалтириш ишларини сифат жиҳатидан янги босқичга олиб чиқмоқда.

Дарҳақиқат, Конституцияни ўрганиш бир маротабалик тадбир эмас, у мунтазам ва тизимли амалга оширилиши керак, шунда кутилган натижани беради. Фармон айнан ана шу мақсадларга хизмат қилади.

Янги таҳрирдаги Конституция асосида умумтаълим мактаблари ўқувчилари учун мўлжалланган дарсликлар босқичма-босқич янгиланаётгани ҳам қувонарли. Хусусан, “Давлат ва ҳуқуқ асослари” дарслиги, “Конституцияни ўрганамиз” қўлланмаси ҳамда давлат ва ҳуқуқ асослари дарслигини ўқитиш бўйича “Ўқитувчилар учун методик қўлланма” китоби янгидан яратилди. Бу жараён давом этмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси давр синовларида сезиларли ривожланиш босқичларини ўтади, мамлакатимизда замонавий ҳуқуқий асосларни мустаҳкамлашда улкан аҳамиятга эга.

Бу жараён Ўзбекистонда ҳам дунёда кечаётган конституциявий ривожланиш тенденциялари — демократиянинг ривожланиши, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, ҳокимиятлар бўлиниши ва ўзаро тийиб туриш механизми, глобал стандартлар ва ижтимоий-экологик масалаларга ҳамоҳанг равишда ижобий ечим топаётганини кўрсатади.

Конституциявий ислоҳотларнинг меваси сифатида халқимиз иродаси билан ҳаётимизга жорий этилган ушбу ноёб ҳужжатда акс этган “шахс — жамият — давлат” йўсинидаги янги модель миллий қонунчиликка кенг сингдирилмоқда. Айни пайтда инсон, унинг ҳуқуқлари, эркинликлари, айниқса, қадри энг муҳим қадрият сифатида ҳуқуқий амалиётга ва турмуш тарзимизга кенг жорий этилмоқда. Тинчлик, барқарорлик ва миллий мустақилликни ҳар томонлама мустаҳкамлаш учун янги мазмундаги конституциявий тузумни сифат жиҳатидан янги босқичга олиб чиқишга хизмат қилаётир.

Орамиздаги одамлар

ЖАҲОН БОЗОРИНИ ЗАБТ ЭТАЁТГАН ИШБИЛАРМОН АЁЛ

Президентимиз раҳбарлигида жорий йил 7 август куни Навоий вилоятида ислоҳотлар натижадорлиги ва янги режалар муҳокамаси юзасидан ўтказилган йиғилишда Нурота туманидаги 10 та маҳаллада 5000 дан зиёд хотин-қиз каштачилик билан шуғулланиб, даромад топаётгани, энди бу фаолиятни кенгайтириб, 28 та маҳаллада каштачилик марказлари очилиши режалаштирилгани қайд этилганди.

Давлатимиз раҳбари йиғилишда нуроталик тадбиркор Зарина Ҳамидова билан онлайн мулоқот қилиб, ҳудудда каштачиликни янада ривожлантириш бўйича таклифларни тинглаган эди. Зарина Ҳамидова айни вақтда Президентимиз қўллаб-қувватлаган таклифлар асосида лойиҳаларини амалга оширишга киришган.

Нурота азалдан нафақат муқаддас қадамжолари, зилол чашмаси, балки ҳунармандлар юрти сифатида ҳам дунёга донг таратган. Неча асрлардан буён ҳудуд кулоллари, тоштарошлари ҳамда моҳир каштадўзлари халқ амалий санъати бардавомлигини таъминлаб, сайёҳлар орқали дунё халқларига ҳам етказиб бераётир. Замонлар оша давом этиб келаётган миллий ҳунармандчилик санъати авлоддан авлодга ўтиб келаётган минглаб номоддий бойликларимиз қаторида қадим гўшанинг ўтмиши ва бугунги орзу-истакларини ифода этади.

Биргина каштачиликни олсак, айни вақтда Нуротадаги деярли барча хотин-қиз бу ҳунарни ўзлаштирган. Ҳудудда халқнинг ҳаёти ва урф-одатлари билан чамбарчас боғлиқ бу санъат тури қўлигул чеварлар томонидан асрлар оша сайқаллаб келинмоқда. Нурота каштачилигининг яна бир жиҳати бор: ушбу санъат мазкур туманда қадимдан аёлларнинг бандлигини таъминлашдек ижтимоий аҳамият ҳам касб этган. Ҳунарнинг сир-синоати бувидан набирага, қайнонадан келинга ўтиб келган. Энг гўзал урф-одатлардан яна бири шуки, ҳар бир оилада сўзана ва кашта мавжуд. Кичик ёшли қиздан ёши катта аёлларгача — барча сўзана ва кашта тикиш кўникмасини эгаллаган.

Зарина Ҳамидова ҳам ёшлигидан ушбу ҳунарни ўрганиб, моҳир каштадўз бўлиб етишди. Буюртмалари кўпайгач, каштадўзлик бўйича тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйди. Дастлабки йилларда тумандаги 10 хотин-қиз билан иш бошлади. Нурота кашталари ва сўзаналарининг харидори кўп. Айниқса, моҳир ҳунармандлар тайёрлаган бўлса, буюртмачилари тез кўпаяди. Айнан шу жиҳат Зарина Ҳамидованинг фаолияти янада кенгайишида муҳим омил бўлди.

Бугун “Suzani Zarina” бренди асосчиси Зарина Ҳамидова айланма маблағи миқдори 1,5 миллиард сўмга тенг йирик тадбиркорлардан биридир. Корхонада фаолият юритаётган хотин-қизлар ойига 2 миллиондан 12 миллион сўмгача даромад топмоқда.

Зарина Ҳамидованинг тадбиркорлик соҳасидаги муваффақиятлари эътибордан четда қолмади — давлатимизнинг юксак мукофотига сазовор бўлди. Президентимизнинг жорий йил 18 августдаги “Тадбиркорлар куни муносабати билан соҳа вакилларидан бир гуруҳини мукофотлаш тўғрисида”ги фармонига биноан Зарина Ҳамидова “Шуҳрат” медали билан тақдирланди.

Албатта, миллий ҳунармандчиликнинг ўзига хос тарихи, мактаби ва услублари мавжуд. Кейинги йилларда ана шу бой маданий меросимизни асраб-авайлаш, халқ амалий санъатини янада ривожлантириш мақсадида тегишли фармон ва қарорлар қабул қилиниб, соҳада янги имконият ва имтиёзлар яратилди. Натижада юртимизда миллий ҳунармандчилик турларини, касаначиликни ривожлантириш, тадбиркорлик фаолиятини кенгайтириш ва шу асосда хотин-қизлар фаоллигини ошириш, ишсиз хотин-қизлар бандлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратиб келинмоқда. Бу борада Зарина Ҳамидованинг ишлари эътирофга лойиқ. Айни пайтда корхонада касаначилик асосида фаолият юритаётган ишчилари сони 600 нафарни ташкил қилади. Бундан ташқари, Зарина Ҳамидова “Аёллар дафтари” ва “Ёшлар дафтари”га киритилган ишсиз 90 хотин-қизнинг бандлигини таъминлади. Эътиборлиси, бу хотин-қизлар касаначилик асосида ўз хонадонида ишлаш билан бирга хўжалик юмушлари ҳамда фарзандлар тарбияси билан шуғулланиш имкониятига эга.

— Маҳсулотларимизни маҳаллий бозордан ташқари хорижга ҳам экспорт қиляпмиз, — дейди Зарина Ҳамидова. — АҚШ, Туркия, БАА, Ҳиндистон, Қозоғистон, Тожикистон ва Афғонистондаги ҳамкорларимиз билан шартнома имзолаганмиз. Келгусида тумандаги “Чашма” зиёратгоҳи атрофида “Каштачилик комплекси” ташкил қилишни режалаштирганман. Ушбу таклифимни билдирганимда давлатимиз раҳбари бу лойиҳани тўлиқ қўллаб-қувватлади. Мазкур комплексда маҳаллий ва хорижий сайёҳлар учун кўргазмалар хонаси, тикув хоналари, болалар боғчаси, гўзаллик салони ва савдо хизматлари шохобчалари фаолияти йўлга қўйилади. Ушбу лойиҳа орқали корхонамиздаги иш ўринлари сонини 1000 тага етказиш ва маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини эса икки баробар оширишни мақсад қилганмиз.

Тадбиркор фаолияти давомида “устоз-шогирд” анъанасини ҳам давом эттирмоқда. Ундан ҳунар сирларини ўрганган шогирдлари бугун мустақил иш юритиб, муваффақиятга эришмоқда. Ўтган йили 24 шогирд тайёрлаб, иш бошлашига ёрдам берди.

— Мамлакатимизда тадбиркорлар қўллаб-қувватланаётгани ва яратилаётган имкониятлар туфайли шундай муваффақиятларга эришяпмиз. Маҳсулотларимиз хорижий давлатларда эътироф этилмоқда. Келгусида режаларим кўп. Уларни амалга оширишда ушбу мукофот янада куч беради. Президентимизнинг ишончини оқлаш учун бор кучим ва билимимни сарфлайман, — дейди Зарина Ҳамидова.

Бугун кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик, миллий ҳунармандчиликни ривожлантириш ҳамда ушбу секторларда аёллар иштирокини таъминлаш масалалари иқтисодиётимиз барқарорлигининг муҳим шартига айланган. Қолаверса, бу жараён уй бекаси мақомидаги аёлларнинг ижтимоий фаоллигини ошириш, оила ва жамиятдаги мавқеини янада мустаҳкамлашга ёрдам бермоқда. Айни пайтда нуроталик хотин-қизларнинг ҳам биргина каштачилик борасидаги эришган ютуқлари, кўп йиллик тарихни сайқаллаб, жаҳон аҳли эътиборини тортиб келаётир.

Ғолиб АБДУСАЛОМОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

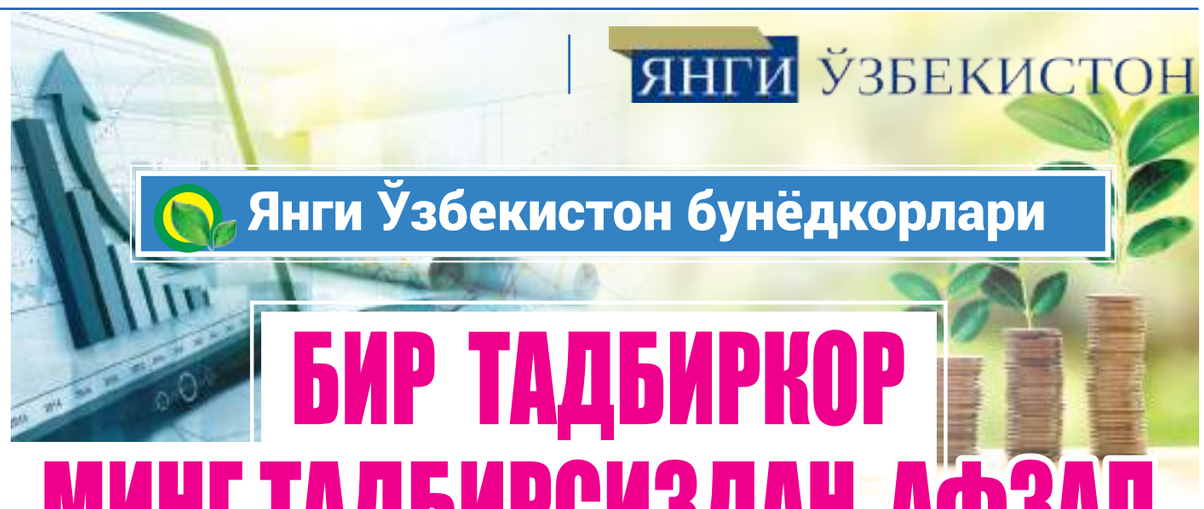

Янги Ўзбекистон бунёдкорлари

БИР ТАДБИРКОР МИНГ ТАДБИРСИЗДАН АФЗАЛ

Буюк Амир Темур бобомизнинг шундай гапи бор: “Азми қатъий, тадбиркор, ҳушёр, мард ва шижоатли бир киши мингта тадбирсиз ва лоқайд кишидан афзалдир”.

Мамлакатда инвестицияларни кенг жалб қилиш, иш ўринлари яратиш, аҳоли фаровонлигини оширишга қўшган катта ҳиссаси, шунингдек, бизнесда эришаётган салмоқли натижалари ҳамда ижтимоий ҳаётдаги муносиб иштироки учун бир гуруҳ тадбиркорлар Президентимиз фармойиши асосида “Фаол тадбиркор” кўкрак нишони билан тақдирланди.

Улар орасида Сурхондарё вилоятида фаолият юритиб, иқтисодиётда барқарор ўсишни таъминлаш, ишбилармонлик муҳитини яхшилаш, тадбиркорликни янги босқичга олиб чиқиш, ишлаб чиқариш ва экспорт салоҳиятини юксалтиришга қўшган муносиб ҳиссаси учун олти нафар тадбиркор давлат мукофотлари ва кўкрак нишонлари билан тақдирланди.

Улар қаторида Қумқўрғон туманидаги “Жозиба мебель” хусусий корхонаси раҳбари Баҳодир Жўраевнинг фаолияти ҳам эътироф этилди.

Яратилган шароитлар, берилаётган имтиёзлардан унумли фойдаланган қумқўрғонлик Баҳодир Жўраев ҳам мебелсозлик йўналишида ишлаб келяпти. Корхонада айни пайтда 60 хил маҳсулот ишлаб чиқарилиб, нафақат Сурхондарё бўйлаб, балки қўшни вилоятлар ҳамда Тожикистонга ҳам экспорт қилиняпти.

— Бугун ўз бизнесини йўлга қўйиб, оиласи, маҳалласи, умуман, эл-юрт фаровонлигига муносиб ҳисса қўшаётган биз каби ишбилармонлар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Аҳоли ўртасида ҳам нафақат тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланишга қизиқиш, балки хорижга кетмай, шу ернинг ўзида яхшигина даромад топаётганлар сафи ортмоқда. “Меҳнат қилган — элда азиз”, дейди халқимиз. Бизнесда эришаётган салмоқли натижаларимиз учун давлатимиз раҳбарининг тегишли фармойишига кўра, “Фаол тадбиркор” кўкрак нишони билан тақдирланганим менга янада куч-гайрат бағишлади, — дейди тадбиркор Баҳодир Жўраев.

Қумқўрғон туманида ҳудудий инвестиция дастурига мувофиқ, 738,7 миллиард сўмлик 25 та лойиҳа ишга туширилиши режалаштирилган. Бу даврда 1097 та янги иш ўрни очиш кўзда тутилган. Бугунги кунгача эса умумий қиймати 18,9 миллиард сўмлик 28 та ҳудудий ва қўшимча лойиҳа фойдаланишга топширилиб, 178 фуқаронинг иш билан бандлиги таъминланган. Жумладан, мебель ишлаб чиқариш саноати 8,8 фоиз ўсди.

— 15 йилдан буён фаолият юритиб келяпмиз. Корхонамиз мебель ишлаб чиқариш бўйича нафақат туманда, балки вилоятда ҳам пешқадам. Бу ерда 33 нафар ёш меҳнат қилмоқда. Уларнинг аксарияти “Ёшлар дафтари”да рўйхатда туради. Бугун бу ерда 50 турдан ортиқ мебель ишлаб чиқарилади. Бир йиллик маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми эса бир миллиард сўмга тенг, — дейди Қумқўрғондаги “Жозиба мебель” корхонаси иш бошқарувчиси Бойбўри Холбоев.

“Жозиба мебель” хусусий корхонасида айни пайтда 50 нафар доимий иш ўрни яратилган бўлиб, иш ҳажми ошганда яна 80 нафаргача мавсумий ходимларга эҳтиёж сезилади. Корхона бундан кейин ҳам ўз фаолиятини янада кенгайтириб боришни мақсад қилган.

Бор гап, ҳар гал давлатимиз раҳбарининг тадбиркорлар билан учрашувидан сўнг юртимизда ишбилармонлик соҳасига мутлақо янги муҳит, янги нафас ва янгича қарашлар кириб келади. Бунинг натижасида ҳудудлар иқтисодиёти мустаҳкамланиб, аҳоли бандлиги ҳам таъминланяпти.

Сурхондарёлик Шерзод Аноров ҳам мавжуд имкониятлардан фойдаланаётган тадбиркорлардан бири. У 2021 йилда қурилиш соҳасига кириб келганди. Айни пайтда у ташкил этган масъулияти чекланган жамият томонидан кўп қаватли уйлар, ижтимоий соҳа объектлари қурилмоқда.

— Ишбилармон кишига эмин-эркин ишлаши учун шароит яратиб берилса, унинг фаолияти кенгайиб бораверади. Ислоҳотларнинг илк кунлариданоқ тадбиркорлар билан ҳамфикр бўлиб, иқтисоди қудратли, саноати рақобатбардош, молиявий тизими барқарор, барча соҳалари инвесторлар учун жозибадор бўлган янги Ўзбекистонни барпо этишга киришилгани бор гап. Давлатимиз раҳбари яқинда бўлиб ўтган тадбиркорлар билан учрашувда бутун республиканинг бизнес вакилларига ўзининг чуқур ва самимий миннатдорлигини изҳор қилди ва байрам билан табриклади. Давлатимиз раҳбари тадбиркорлик муҳитини янада ривожлантириш бўйича қатор янги ташаббус ва ғояларни илгари

сурдики, бу бизга катта руҳ берди. Инсон ўз ишига меҳр билан ёндашиб, ҳалол ишласа, бунинг ортидан ҳурмат-эътибор ва барака топишини иш фаолиятимиздан ҳам англаб турибмиз, — дейди “Фаол тадбиркор” кўкрак нишони соҳиби Шерзод Аноров.

Ҳозирги пайтда унинг раҳбарлигидаги “Меъмор Интер Строй” қурилиш корхонаси томонидан Термиз туманидаги “Янги Ўзбекистон” массивида 16 қаватли уй-жойлар қурилиши амалга оширилмоқда. Корхона қуввати ҳам йил сайин ортиб бораётир. Масалан, у энди ўз фаолиятини бошлаган йилда 100 нафар ишчи-ходим ишлаган бўлса, бугун мазкур рақам 500 дан ошди. Қаҳрамонимиз бу ўсишни тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш борасидаги ишлар самараси ўлароқ билади. Янги таклиф ва ташаббусларнинг татбиқ этилиши эса тадбиркорлар сафини янада кенгайтириб, улар ўз фаолиятларида эришаётган ютуқлари билан амалга оширилаётган ислоҳотлар рўёбини акс эттиради.

Сарвар ТЎРАЕВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Томорқа — хазина

ҲАР МАВСУМДА 200 МИЛЛИОН СЎМ ДАРОМАД

Ёзёвон туманидаги “Чўлигулистон” маҳалла фуқаролар йиғинида умргузаронлик қилаётган Мирзаолим Холмирзаев 15 сотихли томорқасидан йилига 4 марта ҳосил етиштириб, 200 миллион сўмдан ортиқ даромад олади. Оиладаги тинчлик-тотувлик, тўкин ҳаёт, фаровонлик — ҳамжиҳатликда қилинган меҳнат маҳсули.

Чўлигулистонликлар миришкор томорқачини “Мирзаолим деҳқон” деб таърифлайди. Бу бежиз эмас. Томорқа эгаси сархил сабзавот экинлар етиштириш билан чекланмасдан, бу борадаги иш тажрибаларини интернет тармоқлари орқали бошқалар билан ўртоқлашиб боради. “Мирзаолим деҳқон” YouTube платформасида 150 мингта обуначиси бор. Унда томорқани мавсумга тайёрлаш, уруғ танлаш, экиш, парваришлаш, ҳашаротларга қарши курашиш борасидаги тажрибалари билан ўртоқлашиб, тавсиялар бериб боради.

Айни кунларда томорқадаги тўртинчи ҳосил — аччиқ қалампир бозорга чиқариляпти. Томорқада 20 минг тупдан ортиқ қалампир кўчати бор. Бир туп қалампирдан ўрта ҳисобда 1 кило ҳосил териб олинган тақдирда ҳам 2 тоннадан ортиқ маҳсулот етиштирилади. Ҳозир бозорда бир кило қалампирнинг ўртача нархи 5 минг сўм экани ҳисобга олинса, келаётган даромад чўғини чамалаш қийин эмас.

— Томорқа — катта хазина. Дуру гавҳарларни териб олиш эса хазинабоннинг ўзига боғлиқ. Фақат қунт, меҳнат қилинса бас, — дейди Мирзаолим ака томорқа юмушлари билан андармон бўлиб. — Томорқадан бир йилда тўрт марта ҳосил оламиз. Қалампир ҳосилини териб олгач, ўрнига саримсоқпиёз доналарини қадаймиз, экинлар оралиғига исмалоқ сепамиз. Исмалоқ — кўклам неъмати, эрта баҳорда бозорга олиб чиқамиз. Ундан сўнг саримсоқпиёз етилади. Шу йил бир килосини 25 минг сўмдан сотдик. Бу салкам 50 миллион сўм даромад дегани. Кўчатлар орасида қалампир етиштирамиз. Бунинг ўзига хос хусусияти бор. Кун иссиғида экилган қалампир кўчатларининг қуриб қолиш эҳтимоли катта. Саримсоқпиёз поялари уни иссиқ ҳароратдан сақлаб, ривожланишига имкон беради. Натижада ҳосил мўл, сифатли бўлади.

Мирзаолим ака етмиш ёшни қаршилаяпти, аммо кексаликка бўйин бергани йўқ. Эгатлар оралаб чарчамайди. Экинларни парваришлашда фарзанд ва набираларига бош бўлиб, маслаҳат, йўл-йўриқ кўрсатиб келади. Миришкор оиладаги томорқанинг бўш қолган бир қарич ери йўқ. Қалампир кўчатлари оралатиб экилган макка, бақлажон бозорга чиқариляпти. Томорқа четларига тартиб билан экилган жандиқ ҳам бозоргир. Бир кило маҳсулот улгуржи нархда 10 минг сўмдан сотиляпти.

— Маҳалламизда боқиманда кайфиятдаги оилалар, ишсиз фуқароларни учратмайсиз, — дейди ҳоким ёрдамчиси Авазбек Сулаймонов. — Чунки ҳар бир оила томорқадан унумли фойдаланишга ҳаракат қилади. Бугунги кунда 769 та хонадон ихтиёрида 47 гектардан ортиқ томорқа бор. Айни кунда 158 та хонадонда лимончилик йўналишида иссиқхона ташкил этилган. Бир мавсумда 700 тоннадан ортиқ лимон териб олинади. Шу кунга қадар иссиқхона ташкил этиш истагини билдирган 58 томорқачига 2 миллиард сўм имтиёзли кредит берилди. Бундан ташқари, меҳнат миграциясидан қайтган ишсиз ёшлар, хотин-қизларга ижара асосида 48 гектар экин майдонлари ажратиб берилган. Бу ерда “Бир маҳалла — бир маҳсулот” тамойили асосида полиз, дуккакли экинлар экиб, даромад олиняпти.

Шерзод ҚОРАБОЕВ олган суратлар.

Маҳаллада полизчилик йўналишида “Миришкор деҳқон” томорқачилик кооперацияси ташкил этилди. Бу сархил уруғ, кўчат етиштириш, сотиш ва қайта ишлаш тизимини бир мақсад йўлида бирлаштирди. Шу кунга қадар 75 нафар кам таъминланган ва ижтимоий ҳимоя дафтарига киритилганлар кооперация аъзолари бўлди.

— Ишсизлигим боис, томорқачилик кооперациясига аъзо бўлганман, — дейди Шоҳиста Фозилжонова. — Бизга 25 сотих экин майдони ажратилган. Сархил уруғ, экинларни парваришлаш билан боғлиқ агротехник тадбирларни олиб боришимизда кооперациянинг кўмаги, қўллаб-қувватлаши яхши самара берди. Қовун-тарвузларимиз ҳосилга кирган. Маҳсулотларимизни кооперациянинг ўзи дала бошида сотиб оляпти. Бу жуда катта қулайликлар берди. Энди мен ишсизлар рўйхатида турмайман.

Тадбиркор Носиржон Мусаевнинг саъй-ҳаракати билан 500 тонна сиғимга эга музлаткич қуриб битказилди. Бу аҳоли томорқаси, фермер хўжаликларида етиштирилган сабзавот ва полиз экинларини узоқ муддат сақлаш, бозор талабларига мос суръатларда сотиш имкониятини беради.

Нигора Олимова ташаббуси билан ташкил этилган тикувчилик тармоғида эса касаначилик асосида 15 та иш ўрни яратилди. Дурадгор Элбек Мусаев 100 миллион сўм имтиёзли кредит ҳисобига Хитойдан ёғочга гул босиш ускунасини олиб келиб, ишга туширди. “У.Жалилов” номли фермер хўжалигида чорва наслчилиги йўналишида қўшимча тармоқ ташкил этилди.

Маҳаллада 9 та оилани камбағалликдан чиқариш чоралари кўрилмоқда. Бугунга қадар 4 та оила камбағалликдан чиқарилди.

— Уч нафар вояга етмаган фарзандимнинг бири ногирон, — дейди Санжар Ҳакимов. — Ўтган йили 20 миллион сўм имтиёзли кредит ҳисобига соғин сигир сотиб олгандик. Чорвамиз бош сони кўпайди, эҳтиёжимиздан ортган сут маҳсулотларини сотиб, даромад оляпмиз. Ўзим фермер хўжалигида ишлаяпман. Бугунги кунда оиламизнинг иқтисодий аҳволи тубдан яхшиланди, фаровонлигимиз ошди. Эди биз камбағал оила эмасмиз.

Яхшиси, имкон топиб, чўлни гулистонга айлантирган ажиб қишлоққа бир келинг. Бу ерда томорқа ерларидан самарали фойдаланиш, янги тажрибаларни оммалаштириш, ташаббусларни қўллаб-қувватлаш йўлида амалга оширилаётган ҳаётбахш ислоҳотларга бевосита гувоҳ бўласиз, маҳалла аҳлининг меҳнаткашлиги, миришкорлигига тасаннолар айтасиз.

Расулжон КАМОЛОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Бошланиши 1-бетда

Глобаллашув ва иқлим ўзгариши шароитида турмуш тарзи тезкор ўзгариб, стресс, гиподинамия ва овқатланиш маданиятидаги хатарлар кучайгани учун “юрагим оғрияпти”, “қон босимим ошяпти”, “инсульт ўтказдим” деган гаплар одамлар орасида тобора кўпаймоқда. Шу боис, кардионеврологик касалликларни “профилактика — скрининг — шошилинч ёрдам — реабилитация” занжирида бошқариш устувор аҳамият касб этади. Тақдимотда таклиф этилган ташаббуслар — 1500 та клиник протоколни янгилаш, инсульт ва миокард инфарктини эрта аниқлаш, даволашда сунъий интеллектдан фойдаланиш, миллий неврология ҳамда нейрореабилитация амалиётига давлат стандарти даражасида ягона клиник йўриқномаларни жорий этиш, “олтин соат” алгоритмларини тез ёрдамдан бошлаб ангиотиреш таклифи билдирилди. Янги академия орқали халқаро ҳамкорлар билан қўшма дастурлар жорий этилади, ҳамширалар NCLEX имтиҳони асосида халқаро сертификат олиш имкониятига эга бўлади. Шу билан бирга, олий маълумотли ҳамширалар тайёрлаш йўналишида қабул квоталари босқичма-босқич оширилиши таълим жараёнида қамров ва сифатни янада яхшилайди.

Тақдимотда тиббиёт олий таълими ислоҳотлари доирасида барча дастурларни халқаро ташкилотлар талаблари асосида аккредитациядан ўтказиш, оилавий тиббиёт бўйича интеграциялашган таълим дастурини жорий этиш ҳамда бир йиллик интернатура тизимини қайта йўлга қўйиш вазифаси белгилаб берилди. Шунингдек, “бемор ёнида” ўқитиш ланиш даражаси 100 фоизга етказилади. Шунингдек, қон препаратлари ишлаб чиқариш, қон хавфсизлигини таъминлашнинг замонавий усуллари, жумладан, вирусларни инактивация қилиш ва нурлантириш технологияларини жорий этиш режалаштирилган. Бундай шартнома асосида технологиялар трансфери механизмларини ривожлантириш режалаштирилган. Фармназоратнинг замонавий тизимини татбиқ этиш эса соҳага илмий тадқиқот ва ишлаб чиқариш интеграциясини кучайтириш имконини беради.

“Тиббиёт таълимидаги яна бир муҳим қадам халқаро ҳамкорлик ва интеграция жараёнларидир. Айниқса, Россия, Жанубий Корея, Германия, Беларусь, Туркия, Украина, Ҳиндистон, Италия, Хитой, Польша каби мамлакатларнинг 25 та етакчи университети билан имзоланган ҳамкорлик шартномалари асосида қўшма таълим дастурлари йўлга қўйилди.

Шуҳрат БОЙМУРОДОВ,
тиббиёт фанлари доктори,
профессор

Ташаббуслар қанотида

РАҚАМЛИ ТИББИЁТ

ХАЛҚИМИЗНИНГ УЗОҒИНИ ЯҚИН, ОҒИРИНИ ЕНГИЛ ҚИЛАДИ

жараёнларидир. Айниқса, Россия, Жанубий Корея, Германия, Беларусь, Туркия, Украина, Ҳиндистон, Италия, Хитой, Польша каби мамлакатларнинг 25 та етакчи университети билан имзоланган ҳамкорлик шартномалари асосида қўшма таълим дастурлари йўлга қўйилди. Улар доирасидаги 12 та бакалавриат, 14 та магистратура, 11 та клиник ординатура йўналишлари фикримиз мисолидир. Бу тиббий таълимнинг мазмуний жиҳатдан янгиланиши, халқаро талабларга мос мутахассисларни етиштиришга йўналтирилган тизимли интеграциялашув натижаси.

Россия, АҚШ, Ҳиндистон, Покистон, Туркманистон, Қозоғистон ва бошқа 20 дан ортиқ мамлакатдан келган 6 мингга яқин хорижлик талаба миллий тиббиёт таълим тизимининг муҳим бўғинига айланмоқда. Бу эса мамлакатимиз тиббий таълимига бўлган халқаро ишонч ва нуфузнинг ошганини ифодалайди.

Дарвоқе, ўрта бўғин кадрларини тайёрлашда ҳам тизимли ёндашув шакллантирилди. Давлатимиз раҳбарининг қарорига мувофиқ, Абу Али ибн Сино номидаги 74 та жамоат саломатлиги техникуми ташкил этилди. Бу муассасаларда 7 та ихтисослик бўйича тиббиёт коллежлари базасида қайта шакллантирилган таълим тизими фаолият юритмоқда. Шунингдек, Чилонзордаги Абу Али ибн Сино техникуми негизида Ҳамшираларни академияси ва унинг таркибида Туркиянинг соғлиқ билимлари университети факультети ташкил этилди. Бу, ўз навбатида, ҳамширалик таълим тизимини халқаро стандартлар асосида трансформациялашга хизмат қилмоқда. Муҳими, амалга оширилаётган ислоҳотлар халқаро миқёсда ҳам эътироф этилмоқда. Жумладан, Тошкент давлат тиббиёт университетидаги бакалавриат, магистратура, клиник ординатура ва малака ошириш йўналишларига оид 20 га яқин таълим дастури IAAR — Таълим сифатини таъминлаш бўйича мустақил халқаро агентлик томонидан аккредитациядан ўтказилди ва халқаро сертификатларга эга бўлди. Бундай жадал рақамлашув юртимиздаги тиббий таълим сифатининг халқаро мезонлар даражасида эканини англатади.

Соҳадаги самарадорлик 2025-2026 йилларда тиббиёт олий таълимида амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотлар соҳа учун юқори билимли, амалий кўникмаларга эга ва халқаро стандартларга мос мутахассислар тайёрлашни таъминлаш имконини беради. Академик ривожланиш соғлиқни сақлаш тизимининг умумий самарадорлиги ва жаҳон стандартлари даражасида тиббий хизмат кўрсатишга замин яратиши табиий.

Ислоҳотлар мезони инсон қадрини улуғлаш, тиббий хизматни инсон манфаатига янада яқинлаштиришга, рақамли, сифатли ва адолатли тизимни яратишга йўналтирилади. Бугунги кунда мазкур жараёнлар изчил давом эттирилиб, соғлом ва баркамол миллат барпо этишда стратегик асос сифатида кўрилмоқда.

Тиббиёт соҳасини янада такомиллаштириш мақсадида тақдимотда таъкидландики, ҳар бир вилоятда 2 тадан намунавий туман ёки шаҳар илғор тиббий хизмат маркази сифатида шакллантирилади. Шу билан бирга, 7 та ихтисослаштирилган тиббиёт маркази ва 2 та олий таълим муассасаси халқаро аккредитациядан ўтказилмоқда.

Соғлиқни сақлаш тизимида тиббий хизматлар сифати ва хавфсизлигини оширишга қаратилган стандартлар амалиётга татбиқ қилинади. Патронаж хизматларини кенгайтириш, аҳолини эрта диагностика ва профилактика билан қамраб олиш борасида устувор вазифалар белгиланади. Эришилаётган натижалар давлат раҳбарининг малакали кадрлар тайёрлаш, соҳа инфратузилмасини янгилаш ва тиббиётни рақамлаштиришга қаратилган изчил сиёсати ҳамда йўналтирилаётган катта инвестициялар билан узвий боғлиқ. Президентимизнинг доимий эътибори туфайли тиббиёт олий таълими тизими тубдан янгиланмоқда. Бу жараён Тошкент давлат тиббиёт университети мисолида яққол кўриниб турибди: таълим жараёни халқаро стандартлар даражасига кўтарилмоқда, клиник протокол ва алгоритмлар амалиётга жорий этилмоқда. Шунингдек, сунъий интеллектга асосланган инновацион ечимлар татбиқ этилиб, илмий тадқиқот ва таълим интеграцияси кучайтириляпти. Бундай ўзгаришлар республика тиббиётининг глобал талабларга мослашувини тезлаштиради, мутахассислар тайёргарлиги сифатини оширади ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Шу маънода, янги Ўзбекистонда амалга оширилаётган институционал тиббиёт ислоҳотлари Президентимизнинг малакали кадрлар тайёрлашга қаратилган устувор сиёсати ҳамда тиббиёт олий таълимини жаҳон стандартларига интеграция қилиш йўлидаги изчил қадамлари билан чамбарчас боғлиқ.

Йиғилишда Президентимиз профессионал ва олий тиббий таълимни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратаётгани ҳам шундан далолат беради. Тиббиёт олий таълими олдига институционал ва амалий ривожланишнинг устувор вазифалари қўйилди. Жумладан, Ҳамширалар академиясини Тошкент давлат тиббиёт университети ҳузуридаги Профессионал тиббиёт академиясига айлантириш таклифи билдирилди. Янги академия орқали халқаро ҳамкорлар билан қўшма дастурлар жорий этилади, ҳамширалар NCLEX имтиҳони асосида халқаро сертификат олиш имкониятига эга бўлади. Шу билан бирга, олий маълумотли ҳамширалар тайёрлаш йўналишида қабул квоталари босқичма-босқич оширилиши таълим жараёнида қамров ва сифатни янада яхшилайди.

Тақдимотда тиббиёт олий таълими ислоҳотлари доирасида барча дастурларни халқаро ташкилотлар талаблари асосида аккредитациядан ўтказиш, оилавий тиббиёт бўйича интеграциялашган таълим дастурини жорий этиш ҳамда бир йиллик интернатура тизимини қайта йўлга қўйиш вазифаси белгилаб берилди. Шунингдек, “бемор ёнида” ўқитиш усулининг улушини ошириш, билимларни баҳолашнинг икки босқичли тизимини жорий этиш ва тиббиёт ходимларини ягона рўйхатга олиш тизимини босқичма-босқич амалга ошириш орқали кадрлар тайёрлаш сифати янада юксалиши қайд этилди.

Тақдимотда алоҳида йўналиш сифатида жамоат саломатлигини мустаҳкамлаш белгиланди. Чунончи, Санитария-эпидемиологик осойишталик ва жамоат саломатлиги қўмитаси фаолияти эндиликда юқумли бўлмаган касалликлар профилактикаси, оналар ва болалар ўлими кўрсаткичини пасайтириш, турли жароҳатланиш ҳолатларининг олдини олишга қондиришга хизмат қилади. Шу муносабат билан тиббиёт олий таълими муассасаларида қон хизмати мутахассисларини тайёрлаш ва қайта малака ошириш дастурларини жорий этиш зарурлиги таъкидланди.

Фармацевтика соҳаси ҳам алоҳида эътибор марказида. Бугунги кунда мамлакатимиз фармацевтика бозори ҳажми 2 миллиард доллардан ошган. Ислоҳотларнинг асосий мақсади аҳолини сифатли, хавфсиз ва самарали дори воситалари билан таъминлашдир. Шу мақсадда Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти

йўналтирилади. Шу мақсадда миллий дастур мезонларига асосланган рўйхатдан ўтказиш ишлаб чиқилиши белгиланди. Мазкур дастур тиббиёт олий таълими тизимида ҳам аҳоли саломатлигини сақлаш соҳасига оид амалий йўналишларни кучайтиришга хизмат қилади.

Қон хизмати масаласи ҳам долзарб йўналиш сифатида кўриб чиқилди. 2026-2030 йилларга мўлжалланган дастурга кўра, тиббиёт муассасаларининг қон билан таъминтизимини жорий этиш, женерик препаратларнинг биоэквивалент синовларини ташкил қилиш, тиббий буюмларни хавфсизлик синфлари бўйича рўйхатдан ўтказишнинг табақалаштирилган тизимини йўлга қўйиш таклифи билдирилди. Шу билан бирга, ишлаб чиқариш фаолиятини бошлаш учун “хабардор қилиш” тартибини жорий этиш ва чора-тадбирлар ўлим ҳолатларини камайтириш ва қонга бўлган эҳтиёжни самарали

Ўзбекистонда соғлиқни сақлаш тизимида амалга оширилаётган ислоҳотлар тиббий хизмат самарадорлиги, соғлом турмуш тарзини таъминлаш ва касалликларнинг олдини олишга қаратилгани билан аҳамиятли. Бу жараёнда тиббиёт олий таълими марказий ўрин эгаллаб, малакали мутахассислар тайёрлаш, илмий салоҳиятни юксалтириш ва халқаро тажриба билан интеграцияни таъминлаш орқали соҳа ривожининг янги босқичига замин яратмоқда.

Президентимиз таъкидлаганидек, тиббиёт кадрларини тайёрлашда замонавий протоколлар ва инновацион ёндашувларни жорий этиш, халқаро тажрибани ўзлаштириш соҳа ривожининг асосий устувор йўналишларидан биридир. Ҳамширалар академиясини Профессионал тиббиёт академиясига айлантириш, олий маълумотли ҳамширалар тайёрлаш йўналишини кенгайтириш, интернатура ва интеграциялашган таълим дастурларини жорий этиш каби ташаббуслар эса тиббиёт олий таълимида янги босқични бошлаб бермоқда.

Келгусида амалга оширилаётган ислоҳотлар тиббиёт олий таълими тизимини халқаро стандартларга тўлиқ мос ҳолда модернизация қилиш, кадрлар салоҳиятини ошириш ва илмий тадқиқот фаолиятини янада кучайтириш имконини яратади. АҚШ, Япония, Германия, Жанубий Корея ва бошқа мамлакатлар олий тиббиёт муассасалари билан академик алмашинув дастурларини йўлга қўйиш орқали талабалар ва профессор-ўқитувчилар халқаро майдонда билим ва тажриба орттириши таъминланади. Бу жараён нафақат билим ва кўникмалар алмашинувига, балки қўшма тадқиқотлар, илмий ҳамкорлик ҳамда замонавий технологияларни амалиётга татбиқ этишга хизмат қилади.

Ўтган 8 йил ичида тиббиёт олий таълими муассасаларида “таълим — фан — амалиёт” уйғунлиги кучайиши натижасида ёш мутахассислар назарий билим билан чекланиб қолмасдан, клиник шароитларда амалий кўникмаларга эга бўлмоқда. Бу эса тиббиёт муассасаларида дуал таълим сифати сезиларли даражада ошишига, аҳоли саломатлигини муҳофаза қилишда янги босқичга кўтарилишга замин яратади.

Таъкидлаш жоизки, яқин йилларда тиббиёт олий таълими тизими орқали юзлаб йўналишларда юқори малакали мутахассислар тайёрланиши кутилмоқда. Академик алмашинув ва халқаро резидентура дастурлари доирасида кадрлар клиник протоколлар, инновацион технологиялар ва илғор амалиёт усулларини тўлиқ ўзлаштириш имкониятига эга бўлади. Шу билан бирга, Тошкент давлат тиббиёт университети ҳамда ҳудудий тиббиёт олий ўқув юртлари етакчи хорижий университетлар билан стратегик ҳамкорликни йўлга қўйиши орқали Ўзбекистон тиббий таълими жаҳоннинг юқори рейтингдаги муассасалари қаторида интеграциялашиши асосий мақсад қилиб белгиланмоқда.

Халқаро академик интеграция миллий тиббиёт мактабининг илмий имижини юксалтириши баробарида қўшма тадқиқотлар ва стартап лойиҳалар кўламини кенгайтиради, янги патентлар ва инновацияларга замин яратади. Бир сўз билан айтганда, “бемор ёнида” ўқитиш усули ҳамда телемедицина имкониятлари талабаларнинг амалий билимларини мустаҳкамлаб, уларни замонавий тиббиётнинг глобал талабларига тўлиқ жавоб бера оладиган мутахассис сифатида шакллантиради.

Хулоса қилиб айтганда, давлатимиз раҳбари ташаббуси билан амалга оширилаётган улкан ислоҳотлар тиббиёт олий таълими тизимини тубдан янгилаш, уни халқаро стандартларга мувофиқлаштириш ва жаҳоннинг ривожланган мамлакатлари академик тиббиёт тажрибаси билан чуқур интеграциялашга хизмат қилмоқда. Прогнозларга кўра, истиқболли интеграциялашув келгусида нафақат юқори малакали тиббиёт кадрларини тайёрлайди, балки Ўзбекистоннинг минтақавий тиббий таълим ва илмий марказ сифатида глобал миқёсда нуфузини ошириш, тиббиёт фанининг инновацион тараққиётида етакчи ўринлардан бирини эгаллаши учун мустаҳкам асос яратади.

Ифтихор

ШИФОКОР ЭКАНИМДАН ҒУРУРЛАНДИМ

Юксак давлат мукофоти билан тақдирланганим ҳаётимдаги энг қувончли воқеа бўлди. Очиғи, асосий мақсадим — одамлар дардига дармон бўлиш, шифо топишига кўмаклашиш. Шу сабаб ўз ишимни севиб бажаришга ҳаракат қилдим. Мукофот олиш хаёлимга келмаганди. Президентимиз фармонига биноан тақдирланганлар рўйхатида борлигимни айтишганида бир муддат ҳаяжонландим.
Кичик меҳнатимга катта эътибор қаратилганидан, эътироф этилганимдан бошим кўкка етгани рост. Кўзим олдида беихтиёр қарийб 40 йиллик фаолиятим жонланди. Одамлар дардига дармон бўлишдек улуғ касб эгаси эканимдан ғурурландим.

Миршавкат АКБАРОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган соғлиқни сақлаш ходими

Кейинги йилларда тиббиётда кўп яхши ўзгаришлар рўй берди. Тиббиётни халққа яқинлаштириш, элни рози қилиш, халқимизга сифатли тиббий хизмат кўрсатиш, саломатликни асраш ва мустаҳкамлаш, умр давомийлигини ошириш масалаларига катта эътибор қаратилди. Тизимли ишлар энг чекка ва олис ҳудудлар аҳолисига ҳам етиб боришига устувор аҳамият қаратилди. Тиббиёт муассасаларининг замонавий бинолари фойдаланишга топширилди. Муассасаларнинг моддий-техник базаси мустаҳкамланиши, кадрлар салоҳияти оширилиши эътиборга молик ўзгаришлардир. Ҳар йили 100 дан ортиқ тиббиёт ходими дунёнинг етакчи тиббиёт муассасаларида малака оширади. Иқтидорли, ёш мутахассислар Россия, Туркия, Жанубий Корея, Германия каби соғлиқни сақлаш тизими ривожланган мамлакатларга ўқишга юборилади. Улар бугун нафақат мамлакат миқёсидаги тиббиёт марказларида, балки чекка ҳудудлардаги шифохоналарда ҳам юқори технологик тиббий муолажалар, жарроҳлик амалиётларини бажармоқда.

Айниқса, энг керакли йўналишлардан бири — органлар трансплантацияси соҳасига алоҳида эътибор қаратилиб, зарур ҳуқуқий-ташкилий асослар яратилди. Бу кўплаб муҳтож беморларнинг ўзга юртларга бориб, сарсон-саргардон бўлиши, моддий ва маънавий қийналишига барҳам берди. Бугун нафақат буйрак трансплантацияси, балки жигар кўчириб ўтказиш ҳам кундалик операциялар қаторида тилга олинмоқда.

Шундай операция турлари борки, яқин-яқингача амалга ошира олармиканмиз деб ўйлардик. Чет элда бўлганимизда “Эҳ, афсус, бизда ҳам шу операциялар қилинса эди”, дердик. Бугун трансплантология йўналишида шундай операциялар чекка ҳудудларда ҳам қилинмоқда. Нафақат Академик В.Воҳидов номидаги Республика ихтисослаштирилган хирургия илмий-амалий тиббиёт марказида, балки бошқа кўплаб марказларда ҳам бундай жарроҳлик амалиётлари бажариляпти. Жараённи тўхтатиб бўлмайди. Биз юқори технологик, энг мураккаб амалиётларни халққа яқинлаштиришга ҳаракат қиламиз. Бунинг учун зарур барча шарт-шароит яратилмоқда.

Бу ўзгаришлар нафақат хирургия, балки кардиология, кардиохирургия, томир хирургияси, эндокринология, боринги, тиббиётнинг ҳамма йўналишида кузатилмоқда. Янгиланишларни ҳар бир юртдошимиз ҳис қилмоқда. Хонадонларга малакали, сифатли тиббий хизмат кириб боришига интиляпмиз.

“Яқинда бир маълумотга кўзим тушди. 1991 йилда юртимизда ўртача умр кўриш давомийлиги 66,4 ёшни ташкил этган бўлса, 2024 йилда 75,1 ёшга етди. Бу мамлакатда сўнгги ўн йилликда соғлиқни сақлаш хизмати, турмуш тарзи ва ижтимоий шароитлар яхшиланганини тасдиқловчи муҳим демографик кўрсаткичдир. Бу ўзгариш Ўзбекистон аҳолиси учун нафақат умр давомийлиги узайганини, балки ҳаёт сифати ошгани ва тиббий хизматлар қамрови етарли бўлганини ҳам англатади.

Соғлом турмуш тарзи, хасталикларнинг, хусусан, бирламчи тизимда юрак-қон томир касалликларининг олдини олиш ва эрта аниқлаш борасидаги ишлар тизимли йўлга қўйилгани бунда муҳим омилдир.

Дил изҳори

ЭНГ КАТТА УНВОН — ИШОНЧ

Фарида БЎТАЕВА,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси ўринбосари, “Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган маданият ходими” фахрий унвони соҳиби

Инсон умрида шундай дақиқалар бўладики, уларнинг нури йиллар, асрлар ўтса ҳам ўчмайди, қалб қирраларида абадий ёруғлик бўлиб қолади. Мен учун ана шундай унутилмас онларнинг бири Президентимиз қўлидан мукофот олиш лаҳзалари бўлди.

Ўша сонияда юрагимда шундай туйғулар гуллаб очилдики, уларни сўз билан ифода этиш қийин. Бу ҳам ифтихор, ҳам шукрона, ҳам масъулият ва халқимиз олдидаги садоқатнинг эътирофи эди. Шундай юксак ишонч, кичик меҳнатнинг катта эътирофи қалбимга чексиз қувонч бағишлади. Бу шон-шуҳрат эмас, адабиётга янада чуқурроқ хизмат қилишга чақириқдир.

Мен қўлимда мукофотни эмас, балки бутун халқимнинг меҳри ва ишончини тутиб турганимни ҳис қилдим. Ўша лаҳзада кўз олдимдан кечаю кундуз қилган меҳнат, ижод йўлидаги қийинчиликлар, юракдан куйиб ёзилган сатрларим кино тасмаси каби ўтди. Шу он менга битта ҳақиқатни янада чуқур англатди: инсон юраги билан хизмат қилса, халқ билар ва Ватан уни албатта қадрлар экан.

Шоир юраги ҳар дам эли ва Ватани билан бирга уради. Шоир Ватанининг қорақалпоқ, тожик тилларига таржима қилинди.

Ўз навбатида, жаҳон адабиёти дурдоналарини ўзбек тилига таржима қилишга муваффақ бўлдим.

“Ораста қизлар”, “Тадбиркор аёл” фестивалларини, “Ободлик кўнгилдан бошланади”, “Юксак маънавият — келажак пойдевори” шиори остида ташкил этиладиган тадбирларда, “Биз буюк юрт фарзандларимиз”, “Истиқлол фарзандлари” анъанавий ёшлар фестивалларини доирасида республикамизнинг барча туман-шаҳарларини, чекка-чекка қишлоқларини, маҳаллаларини, таълим масканларида учрашувларда қатнашиб, юртимизда олиб борилаётган ислоҳотларни ёшлар онгига чуқур сингдиришга ҳаракат қилдим. Жойларда одамларнинг дунёқараши, турмуш тарзи ўзгараётганини кўриб, қалбимга хотиржамлик инади. Зеро, розилик бор жойда равнақ ҳам бўлади.

Камтарона хизматимга қаратилган эътибор учун ташаккур. Мен учун бу унвон қўлимга берилган олтин қаламдир. Бу қалам билан юртимизга садоқат, халқимизга меҳр ва истиқболимизга ишонч, дориламон кунлар шукронасини ёзаман.

Ҳар қандай мукофот, ҳар қандай унвон инсон учун улкан ифтихор. Мен бу унвонни фақат ўзимники деб билмайман. Чунки бу эътирофнинг замирида биргина шахснинг эмас, балки бутун ижодкор аёллар меҳнати, сабри, юртга садоқати мужассам.

юзи, элининг кўзи, миллатнинг сўзидир. Юрт равнақи учун қилинаётган ҳар бир саъй-ҳаракат мен каби ижодкорларга куч, илҳом беради. Юртдаги тинчлик-осойишталик муҳити биз учун энг улуғ шеър, энг гўзал достондир.

Шу кунгача 27 та шеърий тўпламим чоп этилди. “Қирқ кокиллигим”, “Изтироб кўйлаги” , “Тунлар исёни”, “Кўзим маним…”, “Ўзимдан ўзимгача”, “Ушшоқ”, “Тасбиҳ”, “Ўша кун бугундир”, “Кўздан аразладим”, “Яхшиям...”, “Ўзимники”, “Шуур”, “Мен, сен, у...” ва 4 жилдли танланган асарлар тўплами шулар жумласидан. Бундан ташқари, “Қирқ қўшиқ”, “Аёл қалби”, “Кел, бугунни байрам қилайлик” аудиокитобларим диск шаклида чиқди.

Шеърларим 16 та хорижий тилларга, яъни рус, инглиз, немис, француз, итальян, корейс, турк, форс, хитой, уйғур, озарбайжон, қозоқ, қирғиз,

Бир қўлида қалам, бир қўлида рўзғор ишлари билан машғул бўлиб ҳам ижоддан, сўздан, илҳомдан узилмаган қанча шоира опа-сингилларимиз бор!

Улар тонг отмасидан уй ишларини адо этиб, болаларига меҳр бериб, кеч кирганда қаламини қўлига олади. Сатрлар орасига ҳаётининг оғирини ҳам, ширинини ҳам қўшади. Уларнинг ҳар бир мисраси юракнинг қонидан, орзусидан, юртга меҳридан яратилган.

Мен олган унвон — ана шу нурли қалбларнинг ҳам эътирофи. У — сўзга ишонган, шеърга суянган, қалами билан юракларни титратган барча шоираларнинг муносиб ҳақи.

Бу мукофотни қабул қилар эканман, қалбимда шундай туйғу янгради: мен ёлғиз эмасман. Орқамда минглаб ижодкор аёлларимизнинг илҳоми, меҳнати, юрак қуввати турибди. Шунинг учун ҳам бу унвон — ҳамманики.

УШБУ МАҚОЛАНИ ҚОРАҚАЛПОҚ ТИЛИДА ҲАМ ЎҚИШ УЧУН QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ!

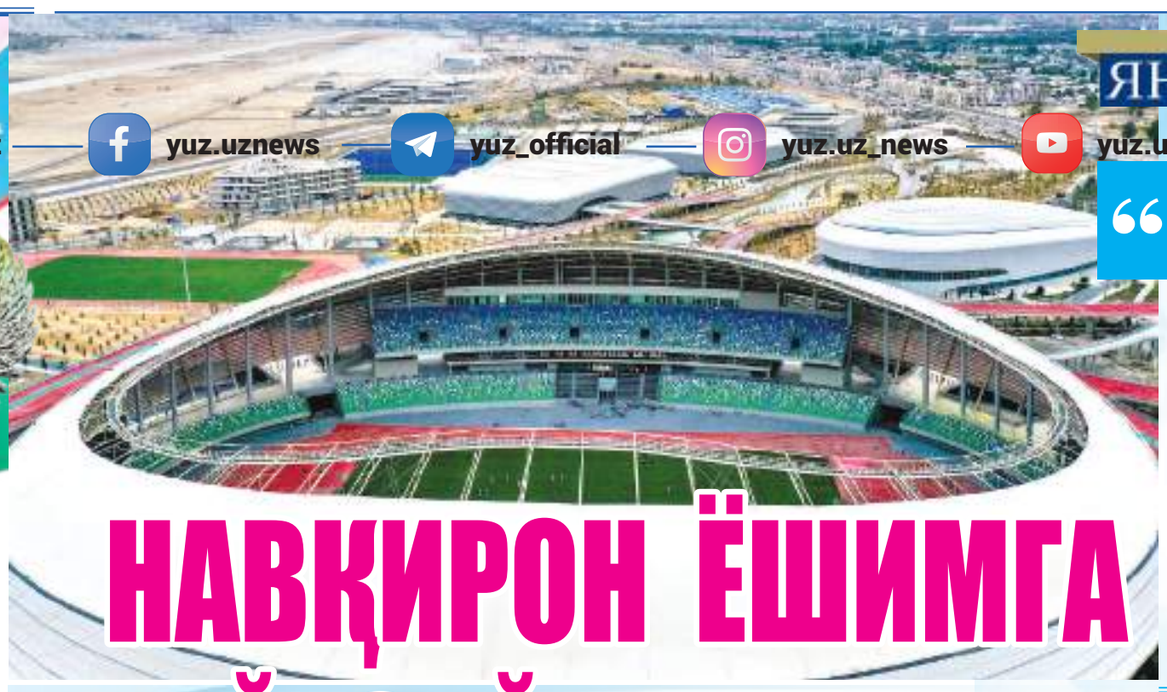

НАВҚИРОН ЁШИМГА ҚАЙТСАЙДИМ АГАР...

Кўнгилга яқин гаплар

Фарид УСМОН,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси

Бугунги Ўзбекистон ёшлари — бахтли авлод. Уларнинг олдида барча йўллар очиқ, барча имкониятлар муҳайё. Улар нимани хоҳласа, қайси соҳани танласа, давлатимиз уларни қўллаб-қувватлашга тайёр. Фан чўққиларини забт этаман деганлар учун замонавий лабораториялар ва кутубхоналар, санъат ва маданият йўлини танлаганларга кўркам саройлару театрлар, ахборот технологиялари билан шуғулланиш истагидагиларга эса инновацион марказлар мунтазир.

Бошланиши 1-бетда

Дарҳақиқат, бугун Ўзбекистон ёшлари учун мисли кўрилмаган имкониятлар эшиги катта очилган. Давлатимиз раҳбарининг оқилона сиёсати, ёш авлодга бўлган юксак ишончи туфайли бугунги кун ёшлари бизнинг авлод орзу ҳам қила олмаган шароитларда камол топмоқда. Президентимизнинг ҳар бир чиқишида ва учрашувида ёшлар масаласига алоҳида тўхталиб, уларнинг ташвишу муаммоларини тинглаётгани, орзу-истакларини рўёбга чиқариш учун барча имкониятларни сафарбар этаётгани бежиз эмас. Зотан, жамиятнинг эртанги куни, мамлакатнинг қудрати айнан билимли ва ватанпарвар авлод қўлида эканини чуқур англаган ҳолда бор куч ва салоҳиятни ишга солиш энг тўғри йўлдир. Бугун ёшлар масаласи давлат сиёсатининг энг устувор йўналишига айлангани ҳеч кимга сир эмас.

Эсимда, бизнинг давримизда иқтидорли, билимга чанқоқ йигит-қизлар кўп эди, лекин уларнинг ҳаммаси ҳам ўз салоҳиятини тўлиқ намоён эта олмасди. Хорижда ўқиш, дунёнинг энг нуфузли университетларида таҳсил олишку, хаёлдай гап эди. Истеъдодини жаҳонга кўрсатишга, илмий кашфиёт қилишга қодир бўлган қанчадан қанча тенгдошларимизнинг орзулари саробга айланганини ўйласам, юрагим эзилади. Бугун эса “Эл-юрт умиди” жамғармаси орқали минглаб ўғил-қизларимиз дунёнинг энг ривожланган мамлакатларида бепул таълим олмоқда. Улар у ерда замонавий билим ва касб-ҳунарларни эгаллаб, Ватанимиз равнақига ҳисса қўшиш истаги билан ёниб яшаётир. Бу катта бахт эмасми? Зеро, бу ёшларимизнинг келажаги порлоқ, билими ва тафаккури теран бўлишининг мустаҳкам пойдевори саналади. Қолаверса, эндиликда хорижий олийгоҳларнинг ўзи юртимизга кириб келаётгани, пойтахтимиздан тортиб, вилоятларгача нуфузли университетларнинг филиаллари очилаётгани ҳар қанча таҳсинга лойиқ.

Бугунги ёшларнинг яна бир ютуғи шундаки, уларнинг қалбида меҳр-оқибат, саховат ва кўнгиллилик каби эзгу фазилатлар янада кучлироқ жўш урмоқда. Ёшлар орасида волонтёрлик ҳаракатининг кенг қулоч ёзаётганини, минглаб ёшларнинг ҳеч қандай моддий манфаат кўзламай, жамиятга фойда келтириш ва атрофидагиларга ёрдам қўлини чўзиш йўлида бирлашаётганини кўриб, кўнглим тоғдек кўтарилади. Улар табиий офатлар оқибатларини бартараф этишдан тортиб, кексалар ҳолидан хабар олишгача, ободончилик ишларидан тортиб, ногиронлиги бор шахсларни қўллаб-қувватлашгача бўлган савобли ишларга бош қўшмоқда. Бу, албатта, ёш авлоднинг маънавий дунёси юксалиб бораётганидан ва уларнинг жамият дарди билан яшаётганидан далолат беради.

Ёшлик шижоат ва ғайратга тўла давр. Бу пайтда инсоннинг юрагида улкан орзулар, катта режалар жўш уради. Бизнинг давримизда кўпчилик ёшларнинг орзуси бирор завод ёки фабрикага ишга кириб, ойлик маош билан кун кечиришдан иборат бўларди. Тадбиркорлик қилиш, ўз бизнесини йўлга қўйиш ҳақида ўйлашга ҳам кўрқардик, чунки бунинг учун на шароит, на имконият бор эди. Бугун эса ёш тадбиркор бўламан деган йигит ёки қизга барча эшиклар очиқ. Уларга сон-саноқсиз имтиёзлар, паст фоизли кредитлар таклиф этилмоқда. “Ёшлар дафтари”, “Бир миллион дастурчи” каби лойиҳалар орқали минглаб ўғил-қизлар ҳаётда ўз ўрнини топиб, жамиятга наф келтирмоқда. Ёшлар саноат зоналарида ишлаб чиқаришини йўлга қўйиб, нафақат ўзини, балки тенгдошларини ҳам иш билан таъминламоқда. Улар ишлаб чиқараётган маҳсулотлар сифати хорижникидан қолишмаслигини, ҳатто экспорт қилинаётганини кўриб, кишининг бахти дили очилади. Буларнинг барчаси ёшларга

Мен эса умримнинг сермулоҳаза фаслида туриб, бир нарсани аниқ айта оламан: агар навқирон ёшимга қайтганимда, шубҳасиз, бугунги ёшлар сингари ҳар бир лаҳзадан унумли фойдаланиб, Ватанимга янада кўпроқ хизмат қилишга интилган бўлардим. Янги Ўзбекистоннинг бунёдкори бўлиш, унинг тарихида ном қолдириш имкониятидан тўлароқ фойдаланишга уринардим.

билдирилаётган юксак ишончнинг амалдаги ифодасидир. Айниқса, АТ паркларида жамланган билимдон ёшларнинг дадил лойиҳалари мени ҳар доим ҳайратга солади. Улар дунё бозори учун дастурий маҳсулотлар яратиб, янги Ўзбекистон номини юқори технологиялар соҳасида ҳам танитмоқда. Бундай ақл-заковатни кўриб, ёшлигимда шундай имкониятлар бўлганида биз ҳам камида бир “Кремний водийси” яратган бўлармидик деган фикр хаёлимдан ўтади.

Азал-азалдан ота-боболаримиз деҳқончилик билан шуғулланиб, ризқу рўзини ердан териб келган. Заминга меҳр бериб, ундан мўл ҳосил олиш қон-қонимизга сингиб кетган фазилатдир. Бироқ бир вақтлар оддий деҳқоннинг ўз ерига эгалик қилиши мумкин эмас эди. Бугун эса ёш деҳқон ва фермерларга давлатимиз томонидан ўттиз йилгача муддатга ерлар ижара асосида тақдим қилинмоқда. Бундан ҳам муҳими, уларга уруғ, ўғит ва техника масаласида амалий ёрдам кўрсатилиб, етиштирган ҳосилини сотиш учун бозорлар яратиб берилмоқда. Бундан унумли фойдаланаётган минглаб ёшларимиз замонавий агротехнологияларни қўллаб, далаларидан мўл ҳосил олмоқда, бозорларимизни эса сархил мева-сабзавотлар билан тўлдирмоқда. Уларнинг заҳматли меҳнати туфайли юртимиз тўкинчилиги таъминланаётгани, дастурхонларимиз обод бўлаётгани кишини қувонтиради, албатта.

Спорт соҳасидаги ютуқларимиз ҳақида эса соатлаб гапириш мумкин. Ёшлигимизда маҳалладаги кичик майдончалардан бошқа спорт билан шуғулланадиган жойлар деярли йўқ эди. Бугун-чи? Қишлоқлардан тортиб, энг чекка овулларгача замонавий спорт мажмуалари, стадионлар, бассейнлар қурилмоқда. Олимпия ва Паралимпия ҳаракатларини ривожлантиришга қаратилаётган эътибор натижасида оддий қишлоқ болалари ҳам жаҳон чемпиони бўлишни орзу қила олади ва бунга эришмоқда.

Маданият ва санъат соҳасига назар ташласак, бунда ҳам ёшларимизнинг истеъдоди порлаётгани яққол кўзга ташланади. Бир пайтлар унутилаёзган миллий ҳунармандчилик турлари — зардўзлик, кулолчилик бугун ёш усталар қўлида қайта ҳаёт топмоқда. Улар яратган ноёб санъат асарлари халқаро кўргазмаларда намойиш этилиб, бутун дунё аҳлини ҳайратга солаётир. Бу бир томондан аждодлар меросини асраш бўлса, иккинчи томондан мамлакатимизнинг сайёҳлик салоҳиятини оширишга хизмат қилади. Мусиқа ва тасвирий санъат йўналишида ҳам ёшларимиз катта саҳналарни забт этаётгани, мақом ва бахшичилик санъатига қизиқишнинг қайта уйғонаётгани келажагимиз буюк эканидан дарак беради.

Спорт соҳасидаги ютуқларимиз ҳақида эса соатлаб гапириш мумкин. Ёшлигимизда маҳалладаги кичик майдончалардан бошқа спорт билан шуғулланадиган жойлар деярли йўқ эди. Бугун-чи? Қишлоқлардан тортиб, энг чекка овулларгача замонавий спорт мажмуалари, стадионлар, бассейнлар қурилмоқда. Олимпия ва Паралимпия ҳаракатларини ривожлантиришга қаратилаётган эътибор натижасида оддий қишлоқ болалари ҳам жаҳон чемпиони бўлишни орзу қила олади ва бунга эришмоқда. Ёшларимизнинг спорт билан мунтазам шуғулланиши учун барча шароитлар яратилган. Натижада ўғил-қизларимиз жаҳон ареналарида, Олимпия ўйинларида Ватанимиз байроғини баланд кўтариб, мадҳиямизни баралла янгратмоқда. Уларнинг ғалабаларини кўриб, бутун халқимизнинг қалби фахр ва ифтихорга тўлади. Буларнинг замирида ҳам ёшларга қаратилаётган улкан эътибор ва ғамхўрлик ётибди.

Ҳа, бугунги Ўзбекистон ёшлари — бахтли авлод. Уларнинг олдида барча йўллар очиқ, барча имкониятлар муҳайё. Улар нимани хоҳласа, қайси соҳани танласа, давлатимиз уларни қўллаб-қувватлашга тайёр. Фан чўққиларини забт этаман деганлар учун замонавий лабораториялар ва кутубхоналар, санъат ва маданият йўлини танлаганларга кўркам саройлару театрлар, ахборот технологиялари билан шуғулланиш истагидагиларга эса инновацион марказлар мунтазир. Шу ўринда ёшларимизга бир зиёли сифатида айтар сўзим бор: бу неъматларнинг, имкониятларнинг қадрига етинг, азиз фарзандларим! Улардан унумли фойдаланиб, нафақат ўзингиз ва оилангиз учун, балки шу муқаддас замин, шу гўзал Ватан учун ҳам камарбаста бўлинг.

Зеро, ҳар бир имконият инсон зиммасига улкан масъулият ҳам юклайди. Яна бир муҳим жиҳат шундаки, бугунги ёшлар мамлакатда кечаётган ислоҳотларнинг томошабини эмас, балки фаол иштирокчисига айланмоқда. Уларнинг сиёсий-ҳуқуқий маданияти ортиб, сайловларда, муҳим қонунлар муҳокамасида ўз позициясини дадил билдирмоқда. Ёшлар парламентлари, маҳаллалардаги ёшлар етакчилари институти орқали уларнинг овози юқори минбарларгача етиб бормоқда. Бу эса янги Ўзбекистонда кучли фуқаролик жамиятини барпо этишнинг муҳим омили ҳисобланади. Сизга билдирилаётган ишончни оқлаш, аждодларимизга муносиб ворис эканингизни исботлаш энг олий вазифангиздир.

Ҳар гал ёшлар билан суҳбатлашганимда, уларнинг кўзидаги ўт, сўзидаги шижоатни кўриб, келажагимиз ишончли қўлларда эканига яна бир бор амин бўламан. Уларнинг билими, дунёқараши бизникидан бутунлай бошқача. Улар ўз олдига катта мақсадлар қўйишдан, янгиликлар яратишдан чўчимайди. Интернет орқали бутун дунё билан мулоқотда бўлади, глобал муаммолар ҳақида фикр юритади, энг муҳими, ўз миллийлигини, ўзлигини унутмаган ҳолда замонавий дунёга интеграциялашишни мақсад қилади.

Мухтасар айтганда, бугунги кун ёшларига фақат ҳавас қилиш мумкин. Улар учун яратилаётган имкониятлар, кўрсатилаётган ғамхўрликлар беқиёс. Бундан унумли фойдаланиб, Ватанимиз равнақига муносиб ҳисса қўшиш ҳар бир ўғил-қизнинг муқаддас бурчидир.

Мен эса умримнинг сермулоҳаза фаслида туриб, бир нарсани аниқ айта оламан: агар навқирон ёшимга қайтганимда, шубҳасиз, бугунги ёшлар сингари ҳар бир лаҳзадан унумли фойдаланиб, Ватанимга янада кўпроқ хизмат қилишга интилган бўлардим. Янги Ўзбекистоннинг бунёдкори бўлиш, унинг тарихида ном қолдириш имкониятидан тўлароқ фойдаланишга уринардим.

Ватанимиз мустақиллиги абадий бўлсин, ёшларимизнинг парвози эса янада юксалаверсин!

ГАЗЕТАДАГИ МАТЕРИАЛЛАРНИ ЛОТИН ЁЗУВИГА АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБОСИДА ЎҚИШ УЧУН МАЗКУР QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ.

“Янги Ўзбекистон” ва “Правда Востока” газеталари таҳририяти” ДМ

МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Салим ДОНИЁРОВ

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.
Газета таҳририят компьютер марказида саҳифаланди.
Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “ШАРҚ” НМАК масъул.
Босмахона телефони: (71) 233-11-07.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган.
Нашр индекси — 236. **Буюртма** Г-846.
34930 нусхада босилди.
Ҳажми — 3 табоқ. Офсет усулида босилган. **Қоғоз бичими** А2.
Баҳоси келишилган нархда.

“ШАРҚ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Навбатчи муҳаррир: Сардор Толлибоев
Мусаҳҳиҳ: Насиба Абдуллаева
Дизайнер: Хуршид Абдуллаев

Манзилимиз:
100060, Тошкент шаҳри,
Шаҳрисабз кўчаси, 85-уй

ЎзА якуни — 23:05 Топширилди — 23:15

Қабулхона: (71) 233-56-33 Девонхона ва эълонлар: (71) 233-70-98 E-mail: info@yuz.uz Веб-сайт: www.yuz.uz: (71) 233-47-05